DE NOORDWIJKSE METHODE

Tekstboekje
Groep 3b + 4
Thema Voeding en gezondheid

Inhoudsopgave

Onderzoekend lezen, luisteren en kijken met de Denkbubbels 2
Wat vind je in dit tekstboekje? 3
Hoe gebruik je dit tekstboekje? 4
Technisch lezen 6
Inspiratielijst werkvormen technisch lezen 6
BAK/WAK-woordenlijsten 9
WAK-woordenlijst groep 3 Voeding en gezondheid 9
WAK-woordenlijst groep 4 Voeding en gezondheid 10
Thema-woordenlijst groep 3-4 Voeding en gezondheid 10
Liedsuggesties 11
Boekensuggesties 15
Uitgewerkte lessen 20
Smaken verschillen 21
Poepposter 31
Schijf van Vijf 42
Evaluatietoets A –schrijven – groep 4 56
Groente en fruit 61
Ziek 71
Evaluatietoets B – woordenschat – groep 3 78
Evaluatietoets B – woordenschat – groep 4 79
Sportclub 83
Je hersenen trainen 97
Evaluatietoets C –schrijven – groep 3 108
Evaluatietoets C –schrijven – groep 4 112
Proefje waterzuivering 118
Aardiger eten 132
Etiketten 142
Evaluatietoets D – woordenschat– groep 3 152
Evaluatietoets D – woordenschat– groep 4 154
Vier rijpe appels 158
Teksten 167
Tabel tekstsoorten en werkvormen 174
8 werkvormen per ronde 177

Onderzoekend lezen, luisteren en kijken met de Denkbubbels

Dit tekstboekje dat je nu leest, hoort bij het thema Voeding en gezondheid van De Noordwijkse Methode. Je vindt hier elf verschillende teksten met bijbehorende taal-, lees- en schrijfopdrachten en daarnaast nog extra teksten en werkvormen die je kunt kiezen.
In de opbouw van de opdrachten is uitgegaan van herhaald lezen van teksten, steeds met een ander leesdoel. We onderscheiden hierbij vier rondes. Aan elke ronde zijn Denkbubbelvragen gekoppeld:

Ronde 1: betekenisronde
Bij de eerste keer lezen, luisteren of kijken gaat het over algemeen begrip (Waar gaat de tekst eigenlijk over?)

Ronde 2: detailronde
Bij de tweede keer lezen, luisteren of kijken gaat het over de details in de tekst (wat betekent dit woord, hoe liggen de verbanden in de tekst, welke details zijn belangrijk, waar vind ik die precies). Verbanden leggen binnen de context.

Ronde 3: contextronde
Bij de derde keer lezen gaan de kinderen aan de slag met afgeleid niveau (wat bedoelt de schrijver, wat vind ik daarvan, wat zegt die andere tekst hierover). Er wordt een transfer gemaakt naar andere contexten (verbanden leggen en persoonlijke relevantie).

Ronde 4: Reflectieronde
Bij de 4e leesronde controleren we of de leesdoelen zijn behaald.

Wat vind je in dit tekstboekje?

Woordenschat
Gekoppeld aan het thema en de teksten in dit boekje, vind je woordenschatlijsten. Deze woordenschatlijsten zijn gekoppeld aan de BAK-woordenlijst (Basiswoordenlijst Amsterdamse Kleuters) voor groep 1 en 2 en de WAK-woordenlijst (Woordenlijst Amsterdamse Kinderen) voor groep 3 t/m 8. Deze lijsten zijn in 2007 in opdracht van het Ministerie van OC&W ontwikkeld als checklist voor het ontwikkelen van een goede woordenschat op de basisschool. De Noordwijkse Methode heeft woorden uit de BAK-lijst en de WAK-lijst geselecteerd die passen bij het thema. Wij raden aan om tijdens het thema aandacht te besteden aan deze woorden. Veel van de woorden zullen terugkomen in de teksten van onderzoekend lezen, luisteren en kijken.

Boeksuggesties
Naast de teksten in dit boekje die je inzet voor technisch lezen, onderzoekend lezen en taalopdrachten in de verschillende leesrondes, is het belangrijk om te werken aan leesplezier en zelfstandig lezen. Daarom vind je in dit tekstboekje thema gerelateerde boeksuggesties ter stimulering van het zelfstandig lezen in de klas. We adviseren om boeken te lenen bij de bibliotheek of waar nodig aan te schaffen.

Teksten met uitgewerkte lessuggesties voor de leesrondes
In dit tekstboekje zijn 11 uitgewerkte teksten te vinden. De teksten sluiten aan bij de atelierlessen en vormen een verdieping of verbreding van het thema. Je gebruikt per week 1 tekst. Hierbij is bewust gekozen voor diverse tekstsoorten, van nieuwsberichten tot gedichten en alle andere mogelijke tekstsoorten. Onder de tekst staat vermeld welke tekstsoort het is en welke taal-, lees- en woordenschatdoelen in de opdrachten aan bod komen. Vervolgens is per ronde een uitgewerkte werkvorm beschreven. Deze werkvormen sluiten aan bij de taal-en leesdoelen voor de midden-bovenbouw. Het overzicht van deze doelen vind je in het *doelenoverzicht taal en lezen*. Als je een andere werkvorm of tekst wilt gebruiken kijk dan bij de extra werkvormen en teksten en lees deze in plaats van een uitgewerkte tekst.

Extra teksten en werkvormsuggesties
Naast de 11 teksten met uitgewerkte lessuggesties, vind je in dit boekje een extra verzameling themagerelateerde teksten die je kunt inzetten in je klas. Deze teksten zijn op tekstsoort geordend. Ook vind je een lijst met werkvormen per ronde. Deze kun je inzetten als alternatief voor de uitgewerkte werkvorm bij de 11 uitgewerkte lessen of als werkvorm bij de extra teksten.

Overzichtstabel met tekstsoorten en werkvormen
In bijlage 1 is een overzicht te vinden van alle tekstsoorten en werkvormen die aan bod komen in dit tekstboekje. Hierdoor wordt het voor de leerkracht inzichtelijk aan welke doelen en tekstsoorten allemaal gewerkt is.

Bijlagen bij de teksten
In de bijlagen vind je werkbladen, woordkaartjes en andere printbladen die je kunt gebruiken bij de teksten en de opdrachten. Bij de teksten en opdrachten staat met een paperclip aangegeven of er een bijlage bij de tekst hoort.

Hoe gebruik je dit tekstboekje?

Herhaald lezen
Zoals je hierboven hebt kunnen lezen, zijn de teksten en opdrachten zo opgebouwd, dat je elke tekst meerdere keren kunt lezen. Dit versterkt het leesniveau, de woordenschat en het tekstbegrip.

Start leesronde 1, 2 en 3 met technisch lezen
We adviseren om een tekst eerst in te zetten ter oefening van het technisch lezen. In het bijbehorende doelenoverzicht taal en lezen (te vinden op de portal van De Noordwijkse Methode), vind je een overzicht van de technisch leesdoelen die je hieraan kunt koppelen. Als leerkracht kies je zelf welk doel je op dit moment relevant vindt voor jouw groep.
Tijdens ronde 1: Start met hardop klassikaal samen de tekst technisch lezen. Daarna nogmaals met gebruik van afwisselende werkvormen.
Tijdens ronde 2 en 3 onderzoekend lezen: Nogmaals technisch lezen toevoegen met afwisselende werkvormen.

Voor suggesties, zie de werkvormenlijst technisch lezen hieronder. LET OP: De kinderen doen deze werkvormen zoveel mogelijk in kleine groepjes met elkaar.

Planning in je weekrooster
Als school of leerkracht kies je zelf hoe vaak je de tekst en de opdrachten in wilt plannen. Voor optimaal leeseffect, adviseren we drie leesmomenten in de week met daaraan gekoppeld een reflectie/evaluatie van de leesdoelen:

1 x 45 minuten:
Introductie van de tekst, technisch lezen en eerste ronde onderzoekend lezen met een actieve opdracht.

2 x 30 minuten:
Ronde 2 en 3 van het onderzoekend lezen. Deze opdrachten kun je gezamenlijk doen of inplannen in de zelfstandige taken van de leerlingen.

1 x 10 minuten:
Ronde 4 van het onderzoekend lezen. In deze ronde evalueer je als leerkracht of de lees- en taaldoelen behaald zijn.

Eventueel kun je ervoor kiezen om de rondes te integreren in de vakateliers tijdens de middagen. Hierdoor kun je ook delen van je taalonderwijs naar de middag verschuiven en creëer je extra ruimte in je ochtendprogramma.

Hoe evalueer je de leesdoelen met je leerlingen
Aan het einde van de week reflecteer je op de doelen van die week in ronde vier. Je kunt deze ronde apart doen, of koppelen aan ronde 3. Kies zelf welke doelen je relevant vindt voor jouw groep en wilt evalueren.
Er zijn vier evaluatie opdrachten opgenomen in het tekstboekje, verdeeld over de 10 themaweken. Twee keer per thema is een woordschat testje. Test de woorden die jouw groep nog lastig vindt. Gebruik hierbij de BAK/WAK.
Twee keer per thema is er een evaluatie schrijfopdracht: Hierin komen schriftelijke taaldoelen aan bod. Let bij de evaluatie als extra evaluatiepunt op het goed toepassen van relevante spelling categorieën.

Dyslexie
Kinderen met dyslexie kunnen moeite hebben met het lezen van standaard lettertypes. Het Kermit-lettertype in Word is speciaal ontworpen om letters beter van elkaar te onderscheiden, wat het lezen vergemakkelijkt. Door teksten in dit lettertype aan te bieden, sluit je beter aan bij hun behoeften.

Technisch lezen

Het belang van technisch lezen
Om technisch lezen tot leven te laten komen in de klas, hebben wij verschillende werkvormen op een rijtje gezet. Deze helpen kinderen het plezier in lezen te ontdekken en actief te lezen.

Inspiratielijst werkvormen technisch lezen

Voorlezen
Lees voor uit een prentenboek of verhaal.

Duolezen
De kinderen lezen in tweetallen.

Tutorlezen
Laat een sterke lezer met een zwakke lezer lezen. Zij lezen als duo de tekst.

Koorlezen
Lees samen met de klas hardop.

(Letter)bingo
Speel bingo met eenvoudige letters en woorden: wanneer de kinderen deze letter of dit specifieke woord in de tekst tegenkomen, steken ze hun hand op/hun tong uit/gaan ze staan/draaien ze een rondje etc.

Leeskring
De kinderen zitten in de kring. Laat elk kind steeds een stukje voorlezen. Spreek een woord/gebaar af waarop de kinderen weten dat de volgende aan de beurt is. Moeilijker maken? De kinderen in de kring op komen op willekeurige volgorde aan de beurt, waardoor ze steeds hun aandacht erbij moeten blijven houden.

Vreemde stem
De kinderen lezen met een gekke stem. Dit kan individueel, maar is natuurlijk veel leuker in een tweetal of klein groepje!

Leesestafette
Laat kinderen om de beurt een zin of stukje tekst lezen. Wanneer een nieuwe naam genoemd wordt, is de volgende aan de beurt om te lezen.

Mandjeslezen
Deel verschillende mandjes met verschillende leesopdrachten uit. Zo kan het mandje bijvoorbeeld strips, informatieboeken, prentenboeken, sprookjes, gedichten bevatten van een bepaald thema.

Leescircuit
Kies voor verschillende leesspelletjes of verschillende teksten per groepje. De kinderen rouleren.

Leesfeest
De kinderen kiezen zelf een (veilige) plek in de klas. Zittend of liggend onder tafel, naast de kast, op de stoel van de juf, op de stoel van je buur, naast een vriend/vriendin. Heeft iedereen een plek gevonden? Timer aan en lezen maar!

Discolezen
Zet een muziekje aan. De kinderen mogen dansen achter hun stoel, zolang de muziek klinkt. Stopt de muziek? Dan lezen de kinderen een stukje tekst.

Theaterlezen
De kinderen verplaatsen zich in de verschillende personages van een verhaal. De kinderen krijgen een bepaalde rol en lezen de tekst in deze rol. Dit kan klassikaal, maar ook in groepjes.

Mix en ruil
Deze vorm is perfect voor lezen met woordkaartjes: kaartjes met aan de ene kant bijvoorbeeld een afbeelding en de andere kant één of meerdere woorden. De kinderen vormen dan willekeurige tweetallen. Hun maatje leest het woord en controleren met behulp van het plaatje of er goed gelezen is. Daarna wisselen ze van rol en leest de ander. Hebben ze beiden gelezen, dan wisselen ze van kaartje en gaan ze op zoek naar een nieuw maatje.

Papegaailezen (oude zin, nieuwe zin)
De kinderen lezen om de beurt twee zinnen hardop voor. De eerste zin is telkens een herhaling van de laatst gelezen zin door de vorige leerling. De tweede zin is een nieuwe zin.

Voorleesstoel
Laat na het (vrij of zelfstandig) lezen enkele kinderen een stukje voorlezen op de voorleesstoel. Dit kan een bureaustoel zijn of een andere leuke, bijzondere stoel. Stimuleer de kinderen te letten op intonatie, tempo, volume, het kijken naar het publiek enz.

Racelezen
Zet een timer (bijvoorbeeld 1 minuut). De kinderen lezen de tekst. Wanneer de timer gaat, houden zij hun vinger bij waar ze geëindigd zijn. Eventueel kunnen zij daarna hun eigen record proberen te verbeteren door nog een ronde te doen.

Leesspeurtocht
Verstop verschillende stukjes tekst door de klas. De kinderen zoeken de teksten en lezen de teksten wanneer ze deze hebben gevonden.

Leeswandeling
Hang verschillende stukjes tekst op door de klas. De kinderen lezen de teksten wanneer ze hier voorbijlopen.

Verbeterlezen
Lees een stukje tekst voor, de kinderen lezen mee. Maak af en toe een foutje (maak van het woordje ‘hond’ bijvoorbeeld ‘mama’) en laat kinderen hun hand opsteken/staan/een geluidje maken op het moment dat zij een foutje herkennen. Lees daarna de zin met het goede woord samen. Zo leren kinderen dat fouten maken niet erg is en fouten te herstellen zijn.

Letterdobbelen
Rol met een dobbelsteen met letters en laat kinderen een woord zoeken in de tekst met die bepaalde letter. Of laat kinderen de tekst lezen tot ze deze letter tegenkomen.

De letter van…
De kinderen gaan in de tekst op zoek naar een specifieke letter. Bijvoorbeeld de ‘m’. Hoeveel woorden vinden de kinderen met deze letter?

Woorden joggen
De kinderen joggen op hun plaats en lezen verschillende woorden, bijvoorbeeld van YouTube: (https://www.youtube.com/watch?v=fnSE_P5lMvY&list=PLdfJ-WvAMPTfRRNOzwnmcYbdjrZ21DzDA&index=2)

Woorden meppen
Leg letterkaartjes neer en pak vliegenmeppers. Iemand noemt een letter, de kinderen met vliegenmeppers meppen de betreffende letter. Wie is het snelst?

BAK/WAK-woordenlijsten

WAK-woordenlijst groep 3 Voeding en gezondheid

Lichaam	De wenkbrauw	**Voeding**
De bips	De stethoscoop	De vruchten
De botten	**Gezondheid**	Het fruit
De duim	De ambulance	Het kiemplantje
De elleboog	De blauwe plek	Het zaadje
De enkel	De bult	Schoffelen – Schoffelde – geschoffeld
De hals	De gewonde	Aarde
De kin	De griep	De wortels
De knie	De hechting	De kweekkas
De linkerhand	Beterschap	De tarwe
De linkervoet	De hoestdrank	Het koren
De middel (taille)	De gezondheid	De gieter
De middelvinger	De huisarts	De schep
De neusgaten	De jeuk	De snee (brood)
De pink	De kriebel	De tros (druiven)
De pols	De pleister	De portie
De rechterhand	Pijnlijk	De kassa
De rechtervoet	Verdoofd	De euro – de euro's
De rib	Zeer	De koper (klant)
De ringvinger	Gewond	De pinpas
De schouder	Bewusteloos	De verkoop
De snee	Het eczeem	De bakkerij
Het onderbeen	Het gips	De winkelier
Het scheenbeen	Het medicijn	De winkeljuffrouw
Het skelet	De verpleger – verpleegster	Het bedrag
Het vingerkootje	De wachtkamer	Het briefje
Het achterhoofd	De uitslag (huid)	Het muntstuk
Het voorhoofd	De verkoudheid	

WAK-woordenlijst groep 4 Voeding en gezondheid

Voeding	**Lichaam en gezondheid**	De spoedeisende hulp
De voeding	Flauw	De verdoving
Het voedsel	Flauwvallen – viel flauw – flauwgevallen	De zenuw
Bitter	Hijgen – hijgde – gehijgd	De zuurstof
Zoet	Ongezond	Het lichaamsdeel
Zout	De ademhaling	Het litteken
Vers	De apotheek	
Bedorven	De arts	
Eetbaar	De behandeling	
Gaar	De eerste hulp	
De voeding	De EHBO (eerst hulp bij ongelukken)	
Rot	De operatie	

Thema-woordenlijst groep 3-4 Voeding en gezondheid

Het lichaam	**Voeding**	**Gezondheid**
De spijsvertering	Gezond	Het slaapgebrek
De organen	Ongezond	Het geheugen
De enzymen	De suiker	Het zweet
Het microbioom	De calorieën	De ademhaling
De darmflora	De voedingsstoffen	De beweging
De longcapaciteit	De voedselketen	
De bloedsomloop	Het ecosysteem	**Overig**
De (slag)ader	De voedselkringloop	De reclame
De botten	De voedselverspilling	
De spieren		
Het skelet		
De hersenen		
De zuurstof		

Liedsuggesties

Taart tafels vol taart, *Oliver Twist.*
https://www.youtube.com/watch?v=1KeDYji5OA4&list=RD1KeDYji5OA4&start_radio=1]

(En in het Engels: https://www.youtube.com/watch?v=zgdv7Ra_aW4)

Energie, *kinderen voor kinderen*
https://www.youtube.com/watch?v=t12Jsq5cmo8&list=RDt12Jsq5cmo8&start_radio=1

Kip, patat en appelmoes, *kinderen voor kinderen*
https://www.youtube.com/watch?v=5khPR0CiRtM&list=RD5khPR0CiRtM&start_radio=1

Pizza lied, *Andre van Duin*
https://www.youtube.com/watch?v=kTEEcxwBOMg

Fruiktshake, *Dirk Scheele*
https://www.youtube.com/watch?v=2Vyquf1hHWM

Morgen word ik vegetariër, *Kinderen voor kinderen*
https://www.youtube.com/watch?v=lzS0PAfst58&list=RDlzS0PAfst58&start_radio=1

Smakelijk eten, *Juf Roos*
https://www.youtube.com/watch?v=JXrIFdMbLWo&list=RDJXrIFdMbLWo&start_radio=1

Op de tafel, *Liedjes voor peuters en kleuters*
https://www.youtube.com/watch?v=_wVTq6ODECk&list=RD_wVTq6ODECk&start_radio=1

Konijneneten, *Bart Peeters*
https://www.youtube.com/watch?v=4XTTJVuQSCg&list=RD4XTTJVuQSCg&start_radio=1

GROENTE IS GEZOND, *Zingverhalen*
https://www.youtube.com/watch?v=fUjgo1Urr9U&list=RDfUjgo1Urr9U&start_radio=1

De bakker steekt over oven aan, *PiPiP*
https://www.youtube.com/watch?v=ESfRBPS1Skw&list=RDESfRBPS1Skw&start_radio=1

Mijn dag bij de dokter, *PiPiP*
https://www.youtube.com/watch?v=KIaEKYVZh0w&list=RDKIaEKYVZh0w&start_radio=1

Bewegen is gezond, *Kinderen voor kinderen*
https://www.youtube.com/watch?v=QUMygc3_JWA&list=RDQUMygc3_JWA&start_radio=1

Kom eet je bie ba boe ba bord nu leeg, *Kinderen voor kinderen*
https://www.youtube.com/watch?v=dj5KMqsAgEg&list=RDdj5KMqsAgEg&start_radio=1

De groenteman, *Harrie Jekkers*
https://www.youtube.com/watch?v=DSo7WPqGbdA&list=RDDSo7WPqGbdA&start_radio=1

Banaan, *Jeroen Schipper*
https://www.youtube.com/watch?v=hHKBEbc63gY&list=RDhHKBEbc63gY&start_radio=1

Ik hou van koek, *Koekiemonster*
https://www.youtube.com/watch?v=Bs9ep9I-2Ck&list=RDBs9ep9I-2Ck&start_radio=1

Snoep, *Ernst Bobbie en de rest*
https://youtu.be/SGyWTXhqjjs

Appels eten, *The Juniors*
https://youtu.be/WIKnteRKnAk

Radijs, *Amazing stroopwafels*
https://youtu.be/zoZd8UVPivo?si=h6IVXz_gLzZ36hJ2

Move Your Body!, Danny Go!
https://youtu.be/-y5yuLuw7KQ?si=8xvAs_GleKDnGpmp

Als je doorzet (Hersenen)
https://www.youtube.com/watch?v=k7kv-xCskHQ&t=14s

Vitamientjes, *Knuffy Koala*
https://youtu.be/QFCsxgUVszU?si=_4wdJ5bgpDbO6qfO

Broccoli en wortels, *Vlaams instituut gezond leven*
https://www.youtube.com/watch?v=lr1ntycsJ0Y

Boterhammen Boogie, *Dirk Scheele*
https://www.youtube.com/watch?v=KljbBxWYOQg

Het spijsverteringslied
https://youtu.be/znZSzEVYvi4?si=KheqXLvbVsQO-ndk

The Digestive System
https://youtube.com/shorts/tt3ixpX2Hnk?si=12WdV3CTz2H8xdAk

Lijst met liedjes over voeding en gezondheid
https://open.spotify.com/playlist/1WoC4KikjJev2vGy8tsNot

Dankuwel Heer voor het eten
https://www.youtube.com/watch?v=vpsOoyDZuwA&t=1s

Boekensuggesties

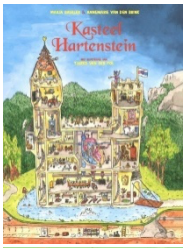
Informatieve boeken

Een bordje gezond, *Katie Woolley & Ryan Wheatcroft*
Veel etenswaren zijn gezond én lekker. Lees van alles over gezonde voeding en hoe je lichaam je eten verteert. Met kleurenillustraties. Vanaf ca. 7 t/m 9 jaar.

Waar komt die banaan vandaan?, *Marja Baeten*
Word je sterk van broccoli? En waarom zitten er pitten in een appel? Wat denk jij? Lees ook de antwoorden van vijf kinderen. Daarna volgt uitleg met tekeningen in kleur. Met ook kleurenfoto's. Vanaf ca. 5 jaar, zelf lezen vanaf ca. 8 jaar.

Kasteel Hartenstein, *Annemarie van den Brink & Marja Baseler*
Hartsvrienden Mila en Amor reizen door de kamers van kasteel Hartenstein en ontdekken alle geheimen van een gezond hart. Met veel weetjes en tips en informatieve, grappige kleurenillustraties. Met hulp te lezen vanaf ca. 6 jaar, zelf lezen vanaf ca. 8 jaar.

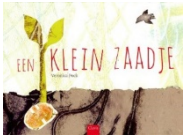
Actief en fit, *Katie Woolley & Ryan Wheatcroft*
Hou je van buitenspelen en sporten? Lees wat je kunt doen om fit en gezond te blijven. Met een testje om te zien hoe fit je bent en kleurenillustraties. Vanaf ca. 7 t/m 9 jaar.

Groot weetjesboek over kleine mensen, *Stéphanie Ledu*
Wil je weten hoe je lichaam werkt? Kijk en lees van alles over de gezondheid, zintuigen en verzorging. Met kleine illustraties en een korte toelichting in een woord of zinnetje. Met kleine kleurenillustraties. Vanaf ca. 5 t/m 8 jaar.

Kijk uit! Zo werken je zintuigen, *Leon Read*
Juul en de Weetjes-Beer vertellen hoe de zintuigen werken waarmee je kunt voelen, kijken, horen, ruiken en proeven. Met enkele speciale doorkijkbladzijden, lees- en gesprekstips en vrij gestileerde illustraties in egale kleuren. Vanaf ca. 5 t/m 8 jaar.

Een klein zaadje, *Veronica Pock*
Een klein zaadje valt in de herfst op de grond. Als het lente wordt, groeit het uit tot een plant met bloemen. Prentvertelling over de kringloop van de natuur, met sfeervolle collages in kleur en een korte poëtische tekst. Voorlezen vanaf ca. 6 jaar.

Wat schuilt er onder mijn huid?, *Aina Bestard*
Hoe ziet je lichaam er van binnenuit? Met een rode, blauwe en groene lens zie je op de tekeningen spieren, botten, spijsvertering en ook een baby groeien! Met paginagrote kleurenillustraties in rood, blauw en groen. Vanaf ca. 5 t/m 8 jaar.

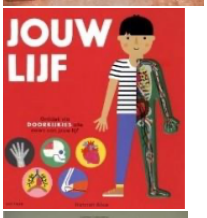
Willewete: Naar het ziekenhuis *Netty van Kaathoven*
Waarvoor moet je naar het ziekenhuis en wie werken daar allemaal? Prentenboek met informatie over het ziekenhuis, een versje, knutseltip, quiz en veel kleurenillustraties. Vanaf ca. 4 jaar, zelf lezen voor goede lezers vanaf ca. 7 jaar.

Mijn vijf zintuigen *Tracey Steffora*
Welke zintuigen ken jij? Lees hoe je kunt zien, horen, ruiken, proeven en voelen. Maxi-uitgave met grote kleurenfoto's. Voor o.a. uitbreiding woordenschat. Vanaf ca. 4 t/m 6 jaar.

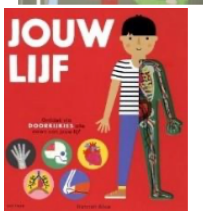
Kleine zaadjes worden groot *Kay Barnham*
Hoe verandert een zaadje in een plant? Lees en bekijk hoe een meisje en jongen dit allemaal meemaken als ze in de tuin werken. Met doetips en vrolijke kleurenillustraties. Vanaf ca. 5 t/m 7 jaar.

Jouw lijf *Hannah Alice & Nosy Crow*
Weet jij wat je lichaam allemaal kan? Ontdek wat de spieren doen, het skelet, de bloedsomloop, zenuwen en organen. Lees ook wat je lijf nodig heeft en hoe je gezond blijft. Met hardkartonnen pagina's, veel kleurenillustraties en doorkijkjes. Met begeleiding vanaf ca. 5 t/m 8 jaar.

Lekker eten *Esther Lekanne*
Vrolijk en informatief prentenboek over eten, spijsvertering en op een gezonde manier met voeding bezig zijn. Vanaf 6 jaar.

Jouw lijf *Hannah Alice & Nosy Crow*
Weet jij wat je lichaam allemaal kan? Ontdek wat de spieren doen, het skelet, de bloedsomloop, zenuwen en organen. Lees ook wat je lijf nodig heeft en hoe je gezond blijft. Met hardkartonnen pagina's, veel kleurenillustraties en doorkijkjes. Met begeleiding vanaf ca. 5 t/m 8 jaar.

Fictieve boeken

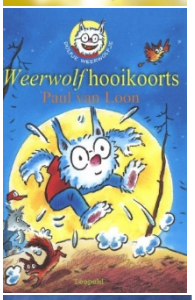
Jesse en de groentedraakjes, *Jeroen C. Muts*
Jesse logeert bij zijn opa en oma. Oma stuurt hem naar zolder als hij zijn spruitjes niet op wil eten. Daar ontdekt hij een doorgang naar de wereld van de groentedraakjes. Voorlezen vanaf ca. 7 jaar.

Een pretdag verpest, *Jørgen Hofmans*
Bert is jarig. Hij wil graag in de moestuin gaan werken. Dan blijkt alle groente weg te zijn. AVI-M4. Vanaf ca. 7 jaar.

Drakenklauw en bloemensla, *Floortje Zwigtman*
In het dorp van Lara en Lars woont een heks. Ze maakt een toverdrank voor Lara en Lars. Nu is Lara niet meer verkouden. Zou ze echt een heks zijn? AVI-M4. Vanaf ca. 7 jaar.

Weerwolfhooikoorts, *Paul van Loon*
Er heerst een gevaarlijk virus onder de weerwolven. Bij elke nies verliezen Dolfje en zijn vrienden haren. Samen met neef Leo gaat Dolfje op zoek naar een medicijn. Want is een kale weerwolf wel een weerwolf? Vanaf ca. 7,5 jaar.

De Gorgels en de grote operatie *Jochem Myjer*
De Gorgels moeten de mensenkinderen beschermen tegen Brutelaars, de nare wezens die kinderen grieperig of verkouden maken als de R in de maand zit. Gaat het ze lukken met drankjes en zalfjes? Groot formaat prentvertelling met paginagrote kleurenillustraties. Voorlezen vanaf ca. 4 jaar, zelf lezen vanaf ca. 7 jaar.

Zoekboeken

Een kijkje in het ziekenhuis, *Sandra C. Hessels*
Kom mee naar het ziekenhuis en kijk bij o.a. de kinderarts, gipskamer, kno-arts en de oogarts. Met een uitneembare kartonnen zaklamp zie je pas wat er op de (donkere foliebladen met) kleurenillustraties staat. Bevat zoekopdrachten. Vanaf ca. 4 t/m 7 jaar.

Speuren in de tuin, *Ester Kerkhoff*
Ontdek van alles in de tuin, met uitleg van egel Bobby. Prentenboek om voor te lezen en samen te bekijken. Met weetjes, gekleurde afbeeldingen en zoekopdrachten die je uitvoert met een uitneembare kartonnen zaklamp. Vanaf ca. 3 t/m 7 jaar.

Stripverhalen

Het mooiste gips, *Katy Farina*
Karen (6, ik-persoon) heeft nieuwe rolschaatsen. Ze kan skaten als de beste! Maar dan valt ze en moet naar het ziekenhuis. Ze heeft haar pols gebroken.Ze wil dat iedereen iets op haar gips schrijft. Stripverhaal in kleur. Vanaf ca. 8 jaar.

Juf Nix snoept (niet meer), *Jolanda Horsten*
Juf Nix houdt veel van snoepen. Ze is dan ook erg dik. Maar is dat wel gezond? Haar klas maakt zich zorgen. Kunnen ze hun juf gezonder laten leven. Strip met tekst in ballonnen. AVI-M5. Vanaf ca. 8 jaar.

Versjes

Een eilandje vla in een zee van chocola, *Leriette Desir van Bergen & Riet Wille*
Een meisje gaat met haar oma uit eten. Maar er is zoveel keus, wat zal ze nemen als voorafje, hoofdgerecht en toetje? Poëzieprentenboek met gedichtjes, ook de ingrediënten staan op rijm, en kleurrijke illustraties. Vanaf ca. 4 t/m 7 jaar.

Word maar beter, *Mark Haayema*
Ziek zijn is niet leuk, niet voor jezelf en niet voor de ander. Achttien 'word maar beter' gedichten over ziek zijn en beter worden. Kleine bundel met frisse kleurenillustraties. Vanaf ca. 4 t/m 8 jaar.

Uitgewerkte lessen

1. Smaken verschillen
   Sluit aan bij de startweek

2. Poepposter
   Sluit aan bij atelier spijsvertering

3. Schijf van Vijf
   Sluit aan bij atelier voeding

4. Groente en fruit
   Sluit aan bij atelier voeding

5. Ziek

6. Sportclub
   Sluit aan bij atelier beweging

7. Je hersenen trainen
   Sluit aan bij atelier hersenen en leren

8. Proefje waterzuivering
   Sluit aan bij atelier ecosysteem

9. Aardig eten
   Sluit aan bij atelier ecosysteem

10. Etiketten
    Sluit aan bij atelier voeding

11. Vier rijpe appels
    Sluit aan bij atelier voeding

Smaken verschillen

Informatieve tekst - stappenplan proefje

Sluit aan bij de startweek

Bron:Miraflex.be

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Informatieve tekst* Stappenplan proefje

Woordenschatwoorden bij de tekst

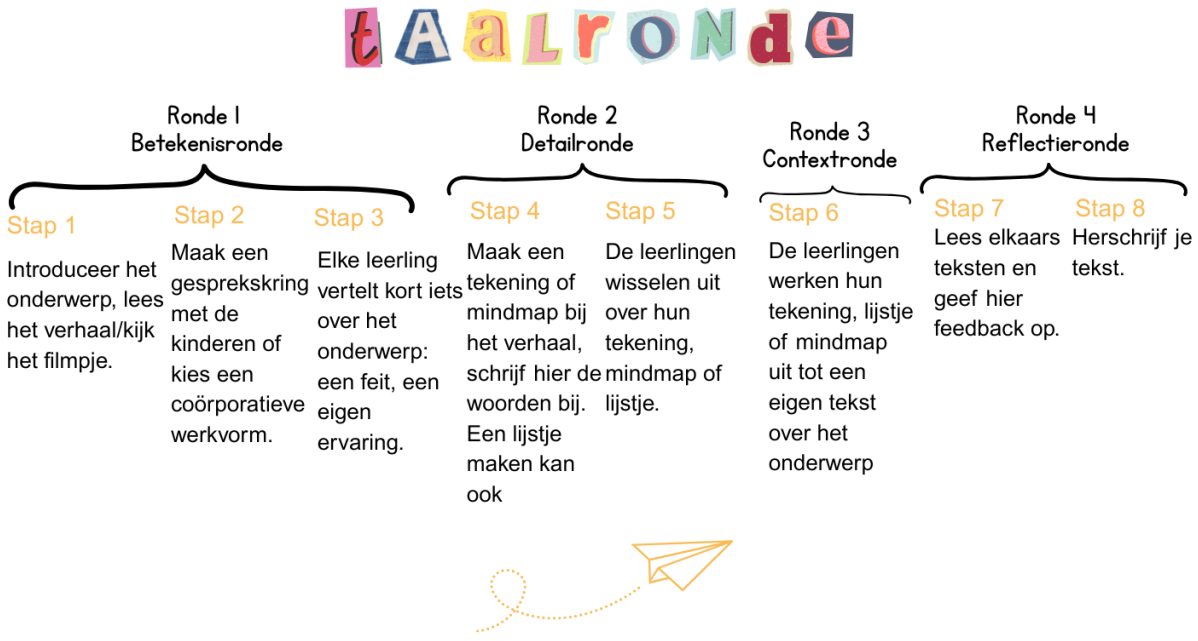
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. *WAK* *Groep 3* De smaak. *Groep 4* De augurk. *Overige moeilijke woorden:* Zoet, zout, zuur, umami, fris, pittig, de smaakpupillen, de smaaksensatie.

Materialen bij de les

- Pen en papier.
- Bijlagen horend bij de les .
- Ingrediënten voor het smaakproefje , bijvoorbeeld: (satéprikkers met) honing, augurk, zoute nootjes, pure chocolade.

Uitleg taalronde

Deze tekst is gekoppeld aan een taalronde. Een taalronde is een samenhang van vertellen, luisteren, schrijven, lezen en taalbeschouwing. Hierbij staat centraal dat het plezier van ervaringen uitwisselen het vertrekpunt is. Hieronder volgt een korte uitleg van de taalronde en hoe we de verschillende opdrachten die horen bij een taalronde hebben onderverdeeld in de rondes van het onderzoekend lezen, de betekenisronde, de detailronde, de contextronde en de reflectieronde.

Combinatie van vertellen, luisteren, schrijven, lezen en taal
In gesprek met de kinderen over een bepaald onderwerp

1 Betekenisronde

Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Taalronde stap 1: Introduceer het onderwerp

De kinderen krijgen een introductie over het onderwerp. Ze gaan samen met de docent in gesprek over smaken. Daarna krijgt ieder groepje een A3-papier. De kinderen overleggen welk eten zij allemaal lekker vinden en welk eten zij allemaal niet lekker vinden. Op de linkerkant van het A3-vel schrijven de kinderen het lekkere eten op en op de rechterkant van het vel schrijven de kinderen het vieze eten op. De kinderen en de docent bespreken dit daarna klassikaal. Vindt iedereen hetzelfde eten lekker of vies? Is er ook eten wat jij vies vindt, maar iemand anders in de klas juist heel lekker? Introduceer hiermee het onderwerp: *smaken verschillen.*

Stap 2: Technisch lezen

Voortgezet technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. *Groep 3* Ik ken alle letters. *Groep 4* Ik gebruik leestekens zoals een komma of punt op de goede manier bij het voorlezen.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken*

	Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Wat zijn smaken? Wat zijn ingrediënten?

Voordat de kinderen doorgaan met de taalronde voeren ze eerst met samen met de leerkracht het proefje uit. De uitleg van het proefje is te vinden in de bijlagen 📎.

Voor stap 2 van de taalronde, kies een van de volgende werkvormen:

Taalronde stap 2: Zintuigenkaart

De kinderen maken kennis met de zintuigenkaart 📎, waarop staat wat je allemaal kunt waarnemen: zien, horen, voelen, proeven en ruiken. Vul samen met de kinderen de zintuigenkaart in per ingrediënt. De kinderen hebben als het goed is een verschil geproefd in smaak, maar kunnen ze ook de verschillen tussen de ingrediënten zien, ruiken, voelen en horen als ze de ingrediënten eten?

OF

Taalronde stap 2: Gesprekskring

De kinderen vormen een gesprekskring en luisteren naar elkaar terwijl ze in gesprek gaan over het onderwerp *smaken verschillen*. Ze vertellen wat ze al weten over bijzondere smaken. De kinderen kunnen hiervoor eventueel de kaartjes met etenswaren gebruiken ter inspiratie 📎.

Fluister-doorgeefspel.
De kinderen zitten in de kring. Eén van de kinderen fluistert een zin of een aantal woorden die gaan over het onderwerp door in het oor van het kind naast hem/haar. Hij/zij fluistert de zin weer door aan een ander kind. Ga door tot iedereen is geweest. Wat heeft het laatste kind verstaan? (Voorbeeld van een woordenreeks: augurk, pizza, tomaat, ui).

Taalronde stap 3: Feit of eigen ervaring

De kinderen zitten in een kring en vertellen één voor één iets over hun favoriete eten (of smaak) en hun minst favoriete eten (of smaak). Denk aan een feit dat ze kennen of een eigen ervaring die ermee te maken heeft. Ze delen korte verhalen, gedachten of weetjes met de klas, zodat er een beeld ontstaat van wat iedereen al weet of heeft meegemaakt. Bij een grote groep kunnen de kinderen eerst in tweetallen of drietallen overleggen om hun ideeën te bespreken. Daarna delen een paar groepjes hun leukste of meest opvallende feit of ervaring in de kring. De kinderen kunnen hiervoor eventueel de kaartjes met etenswaren gebruiken ter inspiratie 📎.

2 Detailronde

Taalbegrippen	Ik weet wat het verschil is tussen lezen en schrijven.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. *Luisteren* Ik kan een deel van een verhaal navertellen. Ik kan 10 tot 15 minuten luisteren naar eenvoudige verhalen over alledaagse onderwerpen (bv. voorleesverhaal). Ik kan de juiste informatie halen uit een gesproken instructie.
Woordenschat	Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten*

	Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Wat betekent iets 'vies' vinden en iets 'lekker' vinden? Mogen smaken verschillen?

Verbanden leggen: Wat is het verschil tussen vies en lekker? Wat vinden mijn klasgenootjes heel lekker en ik juist heel vies? En andersom?

Taalronde stap 4: Tekening of mindmap

De kinderen maken een tekening of mindmap over hun favoriete smaken/eten. De kinderen kunnen hiervoor eventueel de kaartjes met etenswaren gebruiken ter inspiratie.

Taalronde stap 5: Uitwisselen

De kinderen gaan in tweetallen uitwisselen wat ze hebben getekend of de mindmap die ze hebben gemaakt. Welke overeenkomsten en verschillen zien de kinderen tussen de gemaakte tekeningen?

3 Contextronde

Taalbegrippen	Ik weet wat het verschil is tussen lezen en schrijven.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. *Luisteren* Ik kan goed luisteren naar anderen. Ik kan de ander laten uitpraten.
Woordenschat	Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten*

	Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik kan zinnen schrijven in blokletters of verbonden schrift (keuze aan school). Ik kan een tekst maken bij een tekening of foto. Ik kan zinnen van vier tot zeven woorden schrijven. Ik kan leesbaar schrijven in een redelijk tempo. Ik let op de volgorde in een verhaal als ik schrijf: Wat gebeurde er eerst en wat daarna? (groep 4).

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:

Perspectief nemen: Wat vindt mijn klasgenoot lekker en vies?

Verbanden leggen: Wat is het verschil tussen deze smaken? Als ik twee lekkere ingrediënten met elkaar combineer, wat voor gerecht is het dan samen?

Waardebepaling: Waarom mogen smaken verschillen?

Persoonlijke relevantie: Wat vind ik lekker en wat vind ik vies? Wat is mijn favoriete smaak? Welk gerecht zou ik graag eens willen proberen en waarom? Durf ik vaak nieuwe smaken te proberen, waarom wel/niet?

Creatief denken: Bedenk een nieuw gerecht met verschillende smaken. Bedenk een nieuw gerecht waarbij je twee lekkere gerechten met elkaar combineert.

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende opdrachten:

Taalronde stap 6: Uitwerken

De kinderen werken hun gemaakte tekening of mindmap in ronde 2 uit tot een tekst of uitgebreide tekening (met tekst) over het onderwerp. De kinderen bedenken een nieuw gerecht en tekenen/schrijven op papier welke ingrediënten er voor dit gerecht nodig zijn. Ze doen dit met behulp van de mindmap uit ronde 2. (Je kunt dan ook het stukje uit de verdiepingsopdracht erachter plakken). De kinderen zorgen ervoor dat minimaal 3 van de 4 smaken worden toegevoegd aan het gerecht. De kinderen schrijven of tekenen ook een kort stappenplan: Hoe kun je dit gerecht maken?

Verdiepingsopdracht: Stempelen

De kinderen schrijven of stempelen de namen van de twee (of meer) ingrediënten op hun tekening. Ook schrijven of stempelen de kinderen of dit gerecht ze vies of lekker lijkt. Sterke schrijvers kun je de opdracht geven om kort te omschrijven waarom ze dit gerecht wel of niet lekker lijkt. Extra: De kinderen zorgen ervoor dat minimaal 3 verschillende smaken worden toegevoegd aan het gerecht.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. Ik kan in een gesprek mijn mening geven. *Luisteren* Ik kan goed luisteren naar anderen. Ik kan de ander laten uitpraten.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen in een gesprek hun mening delen? Kunnen de kinderen nieuwe moeilijke woorden herhalen?

Taalronde stap 7: Bekijken en complimenten geven

De kinderen bekijken elkaars recept en geven hier een feedback op aan de hand van een checklistje dat op het bord staat. (Tip: schrijf als leerkracht zelf doelen op die je belangrijk vindt om te toetsen).

Taalronde stap 8: Herschrijven

De kinderen herschrijven hun stappenplan met de feedback die ze hebben gekregen van hun klasgenoot.

Opdracht: Woordenschatspel: Ik maak een nieuw gerecht en daar gaat bij…:

De kinderen spelen het spel 'Ik maak een nieuw gerecht en daar gaat bij…' (werkt hetzelfde als *Ik ga op vakantie en ik neem mee…),* maar dan met de nieuwe woorden die de kinderen deze les hebben geleerd (de verschillende ingrediënten en smaken).

Extra: Snugger of kletspraat

De kinderen hebben net verschillende smaken geproefd: zoet, zout, zuur en bitter. Hebben de kinderen dit proefje staand of zittend uitgevoerd?

Zet de volgende stelling op het bord: *Je proeft minder als je staat.*
De kinderen denken na over de stelling, zijn ze het eens of oneens met de stelling? De kinderen lopen hiervoor naar de linker- of rechterkant van het lokaal (links = eens met de stelling en rechts = oneens met de stelling).

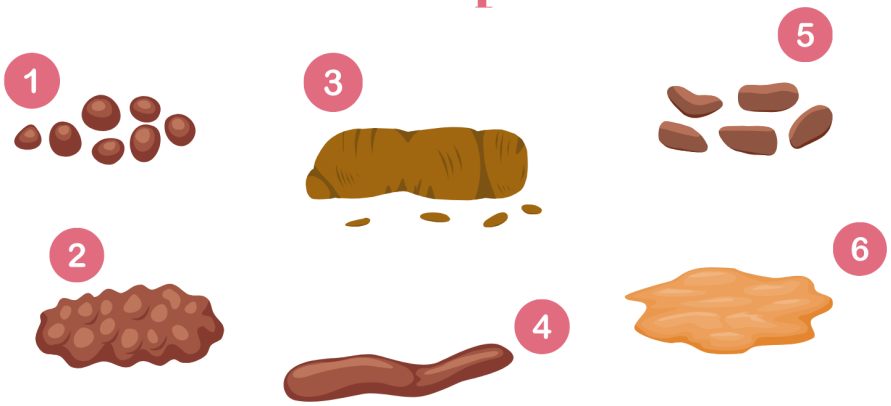
Kijk vervolgens met de kinderen de aflevering van Snugger of kletspraat: https://schooltv.nl/video-item/je-proeft-minder-als-je-staat-is-het-snugger-of-kletspraat (03:08 min). Eventueel kun je de kinderen nog opnieuw een ingrediënt uit het proefje laten proeven, maar dit keer staand in plaats van zittend. Proeven de kinderen verschil?

Poepposter

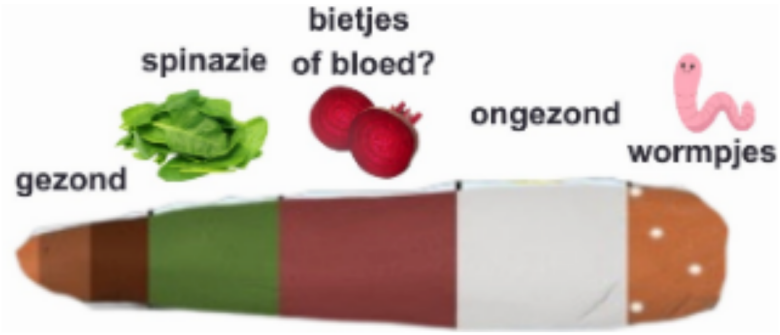
Informatieve tekst – Informatieve tekst en -poster

Sluit aan bij atelier spijsvertering

De Grote Poep Poster

Kleuren

Tekst groep 3

Poep zegt genoeg

1. poep vertelt iets over je gezondheid.
2. soms is poep hard.
3. soms is poep zacht.
4. gezonde poep is bruin en glad.
5. groene poep kan komen door spinazie.
6. rode poep kan bloed of bietjes zijn.
7. kijk en ruik, maar nooit proeven!
8. poep kan ook wormpjes laten zien.
9. let goed op wat je lichaam zegt.

Tekst groep 4

Poep zegt genoeg

1. Poep vertelt iets over je gezondheid.
2. Iedere dag poept je lichaam afval eruit.
3. Gezonde poep is bruin, zacht en stevig.
4. Soms is poep heel hard en droog.
5. Dat kan pijn doen op de wc.
6. Soms is poep juist waterig en dun.
7. Dan moet je vaker naar het toilet.
8. Groene poep kan door spinazie komen.
9. Rode poep kan van bietjes of bloed zijn.
10. Poep met wormpjes betekent dat je ziek bent.
11. Ruiken en kijken helpt om te leren.
12. Je mag poep natuurlijk nooit proeven.
13. Zo leer je goed zorgen voor jezelf.

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Informatieve tekst* Informatieve tekst over (thema-)tekst Informatiefolder (poster)

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden. *WAK* *Groep 3* De gezondheid, pijnlijk, het afval, de spinazie. *Groep 4* Ongezond *Overige moeilijke woorden:* de maag, de darmen, het lichaam, de bietjes, het bloed, de wormpjes, waterig, het toilet.

Materialen bij de les

- Ontbijtkoek .
- Water.
- Pindakaas.
- Weegschaal.
- Pen, potlood, papier.
- Klei.
- Bijlagen horend bij de les 📎.

1 Betekenisronde Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Opdracht: Van roep naar poep

De kinderen mogen de poster nog niet zien. Schrijf het woord ‘roes’ langzaam op het bord. Zeg tegen de klas: ‘Lees met me mee’ en herhaal tijdens het schrijven de letters. Maar wat zijn de o en de e samen? Kunnen de kinderen hierachter komen? En welk woord staat er op het bord? Vraag aan de kinderen wat de eerste letter van het woord is en de laatste. Verander de laatste letter met de kinderen naar een p. Wat staat er nu? Roep. Verander nu samen met de kinderen de eerste letter naar een s, wat staat er nu? Soep. Verander ten slotte de eerste letter met de p, wat staat er nu? Poep! De kinderen en docent gaan in gesprek over wat ze al weten over het onderwerp.

Stap 2: Technisch lezen

Voortgezet technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. *Groep 3* Ik kan zinnen met ongeveer 7 woorden goed lezen. *Groep 4* Ik gebruik leestekens zoals een komma of punt op de goede manier bij het voorlezen.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken*

	Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen. Ik kan de belangrijkste boodschap uit een verhaal halen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan gerichte vragen stellen aan een verteller of tijdens een gesprek. Ik kan samen met anderen praten over een onderwerp. *Spreken* Ik kan vragen over een verhaal dat ik vertel goed beantwoorden. Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan een verhaal vertellen over een inhoudelijk onderwerp aan de hand van beeld.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Welke soorten poep zijn er allemaal? Wat zie je, hoor je, voel je en ruik je tijdens het poepen?

Opdracht: Dobbelen

De kinderen mogen om de beurt met een dubbelsteen gooien met wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe erop 📎. De leerkracht stelt vervolgens een vraag over de Poepposter die begint met het gegooide woord.

Tip: als je geen dobbelsteen hebt zet een rad op het digibord zodat de kinderen zelf kunnen draaien. https://wheelofnames.com/nl/

De kinderen krijgen de vraag: “Wat is de belangrijkste boodschap uit de Poepposter?".

Opdracht: Binnenkring - buitenkring

De kinderen beantwoorden vragen over de poster in een binnenkring-buitenkring.
De kinderen beantwoorden de volgende vragen:

- Welke kleuren zijn volgens de poster normale en passende kleuren voor poep?
- Wat kunnen de witte puntjes in de poep zijn volgens de poster?
- Door welke twee dingen kunnen de kinderen rode poep krijgen volgens de poster?
- Welke twee soorten poep zijn gezond volgens de poster?
- Wat voor soort poep hebben de kinderen waarschijnlijk als ze iets raars hebben gegeten?

De binnen-buitenkring werkt zo:
De kinderen in de binnenste kring staan met hun rug naar buiten.
De kinderen in de buitenste kring staan tegenover een kind uit de binnenkring.

De kinderen bespreken een vraag met het kind tegenover hen.
Op een teken van de leerkracht schuift de buitenste kring één plaats door.
De kinderen krijgen zo steeds een nieuwe gesprekspartner.
Met deze nieuwe partner bespreken de kinderen de volgende vraag.

Opdracht: CITO / LIB / IEP vragen

De kinderen beantwoorden de CITO / LIB / IEP vragen ✎. Bespreek de antwoorden daarna klassikaal.
Antwoorden: B, A, A, B

2 Detailronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). Ik geef de tekst betekenis door er een beeld bij te vormen in mijn hoofd. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden.
Mondelinge taalvaardigheid	*Luisteren* Ik kan een deel van een verhaal navertellen. Ik kan de juiste informatie halen uit een gesproken instructie. *Gesprekken* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. *Spreken* Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan vertellen over een voorwerp dat ik meegenomen of zelf gemaakt heb. Ik kan een verhaal vertellen over een inhoudelijk onderwerp aan de hand van beeld.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: wat betekenen de volgende woorden: Gezond, ongezond, kijken, ruiken, voelen, hard, glad, ruw, de buikpijn, de pijn, de maag, de darmen, ziek zijn, pijnlijk.

Verbanden leggen: Wat is her verschil tussen de 6 soorten poep op de poster? Welke tekst past bij welke afbeelding?

Opdracht: Beeldende woorden

De kinderen gaan samen met de leraar langs de moeilijke woorden op de poster, dit zijn: Gezond, ongezond, kijken, ruiken, voelen, hard, glad, ruw, de buikpijn, de pijn, de maag, de darmen, ziek zijn, pijnlijk. De kinderen noemen en beelden samen met de docent deze woorden uit.

Opdracht: Ren naar de juiste poep

De afbeeldingen van de 6 soorten poep hangen door de klas heen. De volgende zinnen worden voorgelezen:

1. Mijn poep lijkt een beetje op konijnenkeutels. Ik drink niet genoeg water.
2. Mijn poep lijkt op dropjes die aan elkaar vastzitten. Het poepen doet een beetje pijn.
3. Mijn poep is net een maiskolf. Hij is zacht en heeft bobbels.
4. Mijn poep is glad en zacht, het lijkt op een worst.
5. Mijn poep is zacht en glad, maar soms ook met spetters.
6. Mijn poep is net als water. Ik heb wat verkeerds gegeten.

De kinderen rennen naar de juiste poep toe. De kinderen overleggen zelf over wat het juiste antwoord is.

Opdracht: Poep kleien

De kinderen worden verdeeld in groepjes en krijgen allemaal een nummer. De kinderen kleien poep van klei in dezelfde vorm als de poep op de poster. Voor elk nummer zijn er dus een paar kinderen die de poep kleien. De kinderen vertellen vervolgens aan de klas wat voor soort poep ze hebben gekleid en ze vertellen in eigen woorden wat de vorm van de poep betekent. De kinderen moeten hiervoor goed naar de details op de poster kijken.

Mocht je geen klei tot de beschikking hebben dan kun je er ook voor kiezen om ontbijtkoek en water met elkaar te mengen. Zo ontstaat er ook een bruin mengsel waarmee gekleid kan worden.

3 Contextronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen).

	Ik kan informatie opzoeken uit bijvoorbeeld een woordenboek of online zoekmachine. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik kan zinnen schrijven in blokletters of verbonden schrift (keuze aan school). Ik kan zinnen van vier tot zeven woorden schrijven.
Mondelinge taalvaardigheid	*Spreken* Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan vertellen over een voorwerp dat ik meegenomen of zelf gemaakt heb. Ik kan een verhaal vertellen over een inhoudelijk onderwerp aan de hand van beeld.
Studie-vaardigheden	Ik kan onderzoek doen op internet over een bepaald onderwerp.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Wat zou je allemaal nog meer willen weten over poep?

Perspectief nemen: Hoe zou het voor een ander zijn om jouw poep te zien of te ruiken als je niet hebt doorgespoeld?

Waardebepaling: Waarom is het belangrijk dat we goed opletten op hoe onze poep eruitziet?

Verbanden leggen: Als ik mijn eigen poep vergelijk met de poep op de Poepposter. Waar lijkt mijn poep dan het meest op? Wat is het verschil tussen mensenpoep en dierenpoep? Op welke manier verschilt het darmstelsel van dit dier met het menselijk darmstelsel?

Persoonlijke relevantie: Wat vind ik van poep? En waarom vind ik dat? Wat vind ik belangrijk om te vertellen over poep?

Creatief denken: Maak de mooiste nep-poep. Maak een vlog over poep.

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende opdrachten:

Opdracht: Poep namaken

De kinderen gaan poep namaken. Eerst verkruimelen de kinderen plakken ontbijtkoek verkruimelen in een schaaltje. Zorg voor ongeveer 1 of 2 plakken ontbijtkoek per persoon. Vervolgens gieten de kinderen een klein laagje water toe. Ten slotte wordt er een eetlepel pindakaas aan het geheel toegevoegd en nu kneden! De kinderen maken vervolgens drollen in verschillende vormen en groottes. Ze kijken hierbij goed naar de Poepposter. Welk van de drollen lijkt het meest op hun eigen poep? En ruikt deze poep ook hetzelfde als hun eigen poep? Wat zijn nog meer verschillen en overeenkomsten?
De kinderen schrijven hierover een korte tekst waarin duidelijk wordt wat voor poep ze hebben gekleid en wat de poep zegt over de gezondheid.

Verdiepingsopdracht: Expertrol

De kinderen gaan verschillende na gemaakte drollen wegen. Welke nagemaakte poep is het zwaarst en het minst zwaar? Een mens poept gemiddeld 150 gram per dag. Welke nagemaakte drol (of drollen samen) weegt 150 gram?

Opdracht: Onderzoek naar dierenpoep

Studievaardigheden
De kinderen doen onderzoeken naar dierenpoep. Ze kiezen een dier uit en kijken een filmpje over de poep van dit dier. Eventueel kunnen de kinderen extra informatie proberen te vinden over de poep van dit dier op het internet. Hieronder staat een lijst met dierenfilmpjes waar de kinderen uit mogen kiezen.

- Stokstaartjes: https://schooltv.nl/video-item/poep-van-stokstaartjes-een-nagel-in-de-poep (5:56 min.)
- Dwergnijlpaard: https://schooltv.nl/video-item/de-poep-van-een-dwergnijlpaard-territorium-afbakenen-met-poep (5:45 min.)
- Netpython: https://schooltv.nl/video-item/poep-van-een-netpython-harige-ontlasting (5:33 min.)
- Miereneter: https://schooltv.nl/video-item/poep-van-een-miereneter-insecten-worden-fijngemalen-in-de-maag (5:11 min.)
- Octopus: https://schooltv.nl/video-item/poep-van-een-octopus-opgelost-in-water (6:08 min.)
- Wisent: https://schooltv.nl/video-item/poep-van-een-wisent-een-slanke-bizon (4:30 min.)
- Nijlkrokodil: https://schooltv.nl/video-item/poep-van-een-nijlkrokodil-een-keer-per-week-eten (7:24 min.)
- Sporenschildpad: https://schooltv.nl/video-item/poep-van-een-sporenschildpad-drol-onderzoeken-op-ziektes (4:20 min.)
- Witte neushoorn: https://schooltv.nl/video-item/poep-van-een-witte-neushoorn-zijn-de-neushoorns-drachtig (6:21 min.)

Vervolgens maken de kinderen een Poepposter waarin ze de poep van de mens en de poep van het gekozen dier verwerken. De kinderen laten op de poster duidelijk zien wat de verschillen (en misschien zelfs overeenkomsten) zijn tussen de poep van de mens en de poep van het gekozen dier.

Verdiepingsopdracht:
De kinderen onderzoeken hoe het darmstelsel van hun gekozen dier eruitziet. Op welke manier verschilt het darmstelsel van dit dier met het menselijk darmstelsel? De kinderen verwerken deze informatie op hun Poepposter.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. *Luisteren* Ik kan een vraag stellen aan de leerkracht of een ander kind dat iets vertelt.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen antwoord geven op een eenvoudige vraag en meedoen met een leergesprek? Kunnen de kinderen hun mening geven over hun eigen vlog?

Opdracht: Let op je poep
De kinderen gaan met de leraar in gesprek over poep en op je poep letten. De kinderen gaan in gesprek over een paar verdiepende vragen:

- Welke poep is gezond en welke poep is niet gezond?
- Wat moet je doen als je hebt gepoept?
- Wat wil je verder nog leren over poep?

Geef ieder kind een Poepposter mee zodat ze deze kunnen ophangen in de wc bij hen thuis en hierover met hun ouders in gesprek kunnen gaan. Hang de poster ook op in de wc op school.

Opdracht: Woordenschatspel: Doorfluisteren

De kinderen zitten in de kring en fluisteren om de beurt een woordenschat woord van deze week in het oor van degene die naast ze zit. Klopt het woord als iedereen geweest is? En wat betekent het woord precies?

Schijf van Vijf

Informatieve tekst – informatieve tekst over thema-onderwerp

Sluit aan bij atelier voeding

de schijf van vijf

1. de schijf van vijf gaat over eten.
2. in de schijf zitten vijf vakken.
3. al het eten in de schijf van vijf is gezond.
4. snoep en koek is lekker,
5. maar niet gezond.
6. snoep en koek staat niet in de schijf van vijf.

de vijf vakken

1 groente en fruit

1. appel en banaan staan in de schijf van vijf.
2. ook wortels zijn gezond.
3. kun jij nog meer groente en fruit bedenken?

2 vet

1. vet klinkt niet gezond,
2. maar er zijn ook goede vetten.
3. gezonde vetten zijn olie en boter.

3 melk, noten, vis, vlees en ei

1. in de ochtend drink ik een glas melk.
2. daarna eet ik een ei.
3. in de avond eet ik vlees of vis.
4. ik eet gezond.

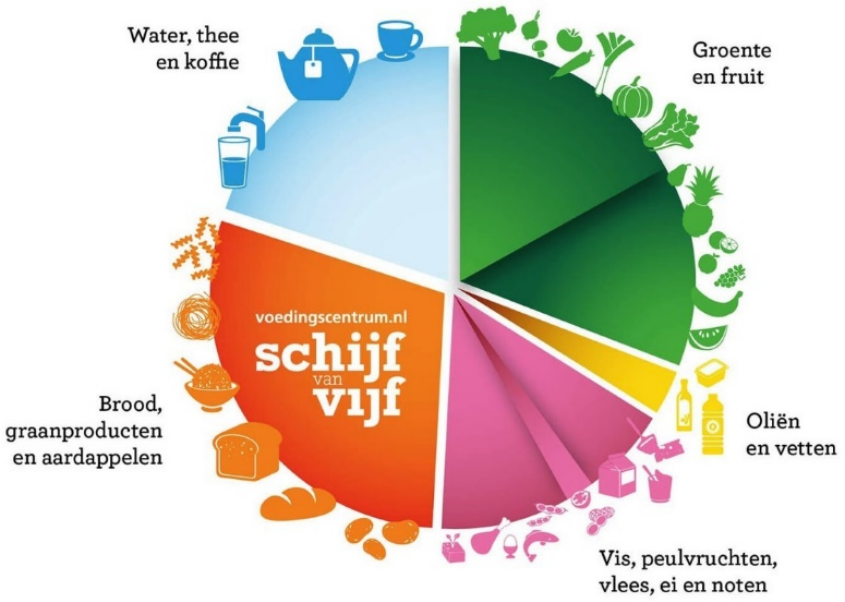
4 brood en aardappelen

1. bruin brood en aardappelen zijn gezond.
2. wit brood is niet gezond.
3. net als witte rijst en patat.

5 drinken

1. water, melk en thee zijn gezond.
2. hier zit geen suiker in.
3. ander drinken is vaak niet gezond.

Water, thee
en koffie
Groente
en fruit
voedingscentrum.nl
schijf
van
vijf
Brood,
graanproducten
en aardappelen
Oliën
en vetten
Vis, peulvruchten,
vlees, ei en noten

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Informatieve tekst* Informatieve tekst over thema-onderwerp

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. *WAK* *Groep 3* De schijf, de gezondheid, het vet, de witte rijst, theezetten - zette thee - theegezet. *Groep 4* De wortel, ongezond. *Overige moeilijke woorden:* Het eetgedrag, de calorieën, De Schijf van Vijf, de appel, de banaan, gezond, de vetten, de groente, het fruit, de olie, de boter, de aardappelen, de patat, de thee, het drinken.

Materialen bij de les

- Bijlagen horend bij de les
- Pen/potlood, papier en/ of wisbordje.
- Eventueel: Folders met eten en drinken.

1 Betekenisronde Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik kan voorspellen hoe een tekst verder gaat als ik pas een deel heb gelezen. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Opdracht: Wat hoort er in De Schijf van Vijf?

De kinderen krijgen de eerste alinea 'Wat hoort er in De Schijf van Vijf?' voorgelezen. Ze krijgen de teksten nog niet uitgedeeld. Anders kunnen ze het antwoord op deze opdracht al zien.

Voor deze opdracht werken de kinderen in tweetallen. Ieder tweetal krijgt een papier of ze mogen tekenen/schrijven op hun wisbordje. De kinderen tekenen een cirkel. Ze krijgen twee minuten de tijd om binnen de cirkel zoveel mogelijk eten en drinken te tekenen (of op te schrijven) waarvan zij denken dat het hoort bij de Schijf van Vijf.

Stap 2: Technisch lezen

Voortgezet technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. *Algemeen* *Groep 3* Ik ken alle letters. *Groep 4* Ik gebruik leestekens zoals een komma of punt op de goede manier bij het voorlezen.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

	Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). Ik kan informatie ordenen voor een beter begrip van de tekst. Bijvoorbeeld: En toen? En daarna? Ik geef de tekst betekenis door er een beeld bij te vormen in mijn hoofd. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. Ik kan samen met anderen praten over een onderwerp.
Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden. Ik kan kleine letters en cijfers schrijven.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Wat is De Schijf van Vijf? Waarvoor is De Schijf van Vijf handig?

Opdracht: Tekenen

De kinderen weten na het lezen van de tekst goed wat in De Schijf van Vijf hoort. Print voor ieder kind de bijlage uit ✎. De kinderen tekenen (begin groep 3) en/of schrijven per onderdeel minimaal twee etenswaren en/ of drinken op in elk vak van De Schijf van Vijf. Daarna laten ze hun Schijf van Vijf controleren door een klasgenoot. Klopt het wat de ander heeft getekend / geschreven in de vakken van De Schijf van Vijf?

Opdracht: Quiz

Doe met de kinderen de quiz over De Schijf van Vijf via het schoolontbijt.nl. Je kunt de quiz terugvinden via: https://www.schoolontbijt.nl/wpd/wp-content/uploads/2021/08/2-Schijf-van-Vijf-quiz.pdf De kinderen schrijven de antwoorden van de quiz op in hun schrift of op hun wisbordje. De kinderen en docent bespreken de antwoorden na elke vraag klassikaal.

2 Detailronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). Ik kan informatie ordenen voor een beter begrip van de tekst. Bijvoorbeeld: En toen? En daarna? *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. Ik kan samen met anderen praten over een onderwerp. *Luisteren* Ik kan goed luisteren naar anderen. Ik kan de ander laten uitpraten. *Spreken en presenteren* Ik kan een verhaal vertellen over een inhoudelijk onderwerp aan de hand van beeld en tekst. Ik kan verslag doen van iets wat ik gehoord, gezien of gelezen heb of iets wat ik heb meegemaakt. Ik kan vragen beantwoorden over een verhaal dat ik heb verteld.
Schrijven	Ik kan woorden goed overschrijven. Ik kan zinnen van vier tot zeven woorden schrijven.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Denk je dat alle kaartjes nu bij de juiste schijf liggen? Welke kloppen wel en welke niet?

Verbanden leggen: Wat hoort wel bij De Schijf van Vijf en wat niet? Koppel het juiste woord aan de afbeelding. Welke omschrijving hoort bij welk eten of drinken?

Opdracht: Sorteren volgens De Schijf van Vijf

Print de kaartjes met afbeeldingen van eten en drinken uit de bijlagen horend bij de les 'Smaken verschillen' uit. In de klas hangen vijf vellen papier, elk met één onderdeel van De Schijf van Vijf: groente en fruit, smeer- en bereidingsvetten, zuivel/noten/peulvruchten/vis/vlees en ei, brood/graanproducten en aardappelen, en dranken.

De kinderen leggen zo snel mogelijk alle kaartjes met producten bij de juiste schijf. Ze werken in groepjes en leggen samen de kaartjes op de goede plek. Ze houden de tijd bij: lukt het om de tweede keer sneller te zijn en hun record te verbreken?

De kinderen kunnen dit spel ook buiten of in de gymzaal doen als estafette. Ze worden verdeeld in twee of drie teams. Elk team heeft een eigen bak met kaartjes en vijf andere bakjes (of papieren) met de vijf onderdelen van De Schijf van Vijf. Het eerste kind van elk team rent naar de bak, pakt een kaartje en rent naar de juiste plek om het kaartje daar neer te leggen. Daarna rent hij/zij terug en is de volgende aan de beurt. Het team dat als eerste alle kaartjes goed heeft verdeeld, wint het spel.

Sommige kaartjes horen niet in De Schijf van Vijf. Tijdens het spel bedenken de kinderen zelf wat ze met die kaartjes doen. Daarna praten ze met elkaar: waarom horen die producten er niet bij? Wat maakt ze ongezond?

Opdracht: Koppel het woord met het plaatje

De kinderen pakken vijf kaartjes met afbeeldingen van eten en drinken uit de bijlagen horend bij de les 'smaken verschillen'. Groep 4: De kinderen schrijven de namen van de producten op papier of op hun wisbordje. Daarna maken de kinderen met een of twee van deze woorden een zin. Deze zin schrijven ze op in hun schrift of op hun wisbordje.

Opdracht: Geef een omschrijving

De kinderen pakken een kaartje uit de stapel met kaartjes (van afbeeldingen van eten en drinken uit de bijlagen horend bij de les 'smaken verschillen'). De kinderen werken voor deze opdracht in tweetallen. De een geeft een omschrijving van het eten of drinken dat op het kaartje staat en de ander raadt om welk eten of drinken het gaat.

Opdracht: CITO / LIB / IEP vragen

De kinderen beantwoorden de CITO / LIB / IEP vragen ✎. Er is een makkelijke en moeilijke versie van de vragen. Bespreek de antwoorden daarna klassikaal.

Antwoorden 1–5 (makkelijk)

1. C. Koek
2. A. Omdat er geen suiker in zit
3. B. Bruin brood met water
4. A. Omdat het ongezond is
5. C. Brood en aardappelen

Antwoorden 6–10 (moeilijk)

6. B. Omdat het lichaam goede vetten nodig heeft
7. B. Bruin brood
8. C. Bruin brood met een glas melk
9. A. Omdat het ongezond is door veel suiker
10. B. Je helpen kiezen voor gezond eten en drinken

3 Contextronde

Kies één van de verwerkingsvormen of laat de kinderen de evaluatietoets maken. De evaluatietoets is te vinden na ronde 4.

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Spreken en presenteren* Ik kan een verhaal vertellen over een inhoudelijk onderwerp aan de hand van beeld en tekst. Ik kan verslag doen van iets wat ik gehoord, gezien of gelezen heb of iets wat ik heb meegemaakt. Ik kan vertellen over een voorwerp dat ik meegenomen of zelf gemaakt heb.
Schrijven	*Algemeen* Ik kan woorden goed overschrijven. Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden. *Leestekens* Groep 4:

	Ik weet wat een hoofdletter is en gebruik deze aan het begin van een zin.
Studie-vaardigheden	Ik kan informatie verwerken in een overzichtelijke tabel (Schijf van Vijf).

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Wat zou een gezond alternatief zijn voor mijn ongezonde snack?

Perspectief nemen: Als De Schijf van Vijf een persoon zou zijn, zou hij of zij dan tevreden zijn met jouw eetgewoonte?

Verbanden leggen: Welke producten horen nog meer bij deze schijf?

Waardebepaling: Waarom is het belangrijk om gevarieerd en gezond te eten?

Persoonlijke relevantie: Hoe ziet mijn dagelijkse Schijf van Vijf eruit?

Creatief denken: Pas jouw dagelijkse Schijf van Vijf aan zodat je nog gezonder en gevarieerder eet.

Introductie

De kinderen pakken hun fruit- en of lunch box uit hun tas. Ze vertellen in hun groepje over wat ze vandaag hebben meegekregen voor de fruit- en lunchpauze. Past al dit eten en drinken in De Schijf van Vijf? Welke wel en welke niet?

Opdracht: Eigen eetschema

De kinderen maken een dagplanning van wat zij normaal gesproken op een dag eten. Ze focussen hierbij op het ontbijt en/of het avondeten. In hun voedingsschema schrijven ze op wat ze eten en op welk tijdstip. Ze geven per product aan bij welke schijf van De Schijf van Vijf het hoort.

Daarna tekenen de kinderen hun eigen Schijf van Vijf ✎ en vullen die in met producten die zij op een dag eten (de kinderen tekenen dit of knippen dit uit folders). Ze gebruiken hiervoor de bijlage ✎, die ze op A4- of A3-formaat hebben geprint.

Verdiepingsopdracht: Alternatief eetpatroon

De kinderen maken een alternatieve dagplanning waarin ze hun eetpatroon verbeteren. Ze denken na over gezonde vervangingen: welke producten kunnen ze beter wél of juist niet eten? Ze zorgen ervoor dat hun dag gevarieerd blijft en past binnen De Schijf van Vijf.

Om het extra leuk te maken, maken de kinderen van hun ‘gezonde dag’ een aantrekkelijke menukaart of illustreren ze hun dagmenu met tekeningen van het eten. Zo laten ze zien hoe gezond én lekker een goede dag eruit kan zien.

valuatietoets A – schrijven – groep 3

Naam:_____

Schrijf een dagboekfragment over wat jij de hele dag eet en drinkt.

Bron: Mavink.com

Opdracht: Eetdagboek

Checklist:
1. Ik heb bedacht wat ik de hele dag eet en drink.
2. Ik heb hier minimaal *1/2/3/ woorden/zinnen* over geschreven.
3. Ik heb de zinnen van minimaal *4 tot 7 woorden* geschreven.
4. Ik heb een tekening gemaakt van mijn eten en drinken.

Persoonlijke relevantie: Wat eet en drink jij op een dag?

Je mag de kaart 'Hoe schrijf ik een dagboekfragment' ernaast houden tijdens het schrijven van de brief .

Opmerking voor de leerkracht:
Differentieer tijdens deze opdracht. Pas de schuingedrukte woorden aan naar eigen inzicht.

Checklist bij de toets – groep 3

Naam:_____

Als je het doel hebt behaald mag je een krul zetten in het vakje.

Ben je klaar? Laat iemand anders nu jouw toets controleren of laat de juf of meester dit doen.

Doel	Eigen controle	Controle klasgenoot/leerkracht
Ik heb *woorden/zinnen* geschreven over wat ik eet en drink op een dag.		
Ik heb minimaal *1/2/3 woorden/ zinnen* geschreven.		
De zinnen hebben 4-7 woorden.		
Ik heb een tekening gemaakt van wat ik eet en drink op een dag.		

Opmerking voor de leerkracht:
Differentieer tijdens deze opdracht. Pas de schuingedrukte woorden aan naar eigen inzicht.

Bekijk welke taaldoelen je hebt aangeboden in de voorgaande lessen en voeg eventueel deze doelen extra toe aan de criteria. Voeg eventueel ook een spellingsdoel of grammaticadoel toe dat aansluit bij de spellingscategorie die op dit moment aangeleerd wordt naast het onderzoekend lezen.

Evaluatietoets A –schrijven – groep 4

Naam:_____

Schrijf een dagboekfragment over wat jij de hele dag eet en drinkt.

Bron: Mavink.com

Opdracht: Eetdagboek

Checklist:

1. Ik heb bedacht wat ik de hele dag eet en drink.
2. Ik heb hier minimaal *5 tot 7 zinnen* over geschreven.
3. Ik heb zinnen van minimaal *4 tot 7 woorden* geschreven.
4. Ik heb goed opgelet welke woorden ik met een hoofletter moest schrijven .
5. Ik heb ook een tekening gemaakt van mijn eten en drinken.

Wanneer schrijf ik hoofdletters? Aan het begin van de zin en bij (plaats)namen.

Persoonlijke relevantie: Wat eet en drink jij op een dag?

Je mag de kaart 'Hoe schrijf ik een dagboekfragment' ernaast houden tijdens het schrijven van de brief .

Opmerking voor de leerkracht:
Differentieer tijdens deze opdracht. Pas de schuingedrukte woorden aan naar eigen inzicht.

Checklist bij de toets – groep 4

Naam:_____

Als je het doel hebt behaald mag je een krul zetten in het vakje.

Ben je klaar? Laat iemand anders nu jouw toets controleren of laat de juf of meester dit doen.

Doel	Eigen controle	Controle klasgenoot/leerkracht
Ik heb een verhaal geschreven over wat ik eet en drink op een dag.		
Ik heb *minimaal 5-7* zinnen geschreven.		
De zinnen hebben 4-7 woorden.		
Aan het begin van de zin en bij (plaats)namen en ik hoofdletters geschreven.		
Ik heb een tekening gemaakt van wat ik eet en drink op een dag.		

Opmerking voor de leerkracht:
Differentieer tijdens deze opdracht. Pas de schuingedrukte woorden aan naar eigen inzicht.

Bekijk welke taaldoelen je hebt aangeboden in de voorgaande lessen en voeg eventueel deze doelen extra toe aan de criteria. Voeg eventueel ook een spellingsdoel of grammaticadoel toe dat aansluit bij de spellingscategorie die op dit moment aangeleerd wordt naast het onderzoekend lezen.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Mondelinge taalvaardigheid	*Spreken en presenteren* Ik kan een verhaal vertellen over een inhoudelijk onderwerp aan de hand van beeld en tekst. Ik kan verslag doen van iets wat ik gehoord, gezien of gelezen heb of iets wat ik heb meegemaakt. Ik kan vertellen over een voorwerp dat ik meegenomen of zelf gemaakt heb. Ik kan vragen beantwoorden over een verhaal dat ik heb verteld.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen).

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen een verhaal vertellen over wat iets wat ze gezien, gehoord of gelezen hebben? Kunnen de kinderen hun mening delen met elkaar? Kennen de kinderen de betekenis van de moeilijke woorden?

Opdracht: reflecteren op De Schijf van Vijf / dagplanning

De kinderen werken in tweetallen. Ze leggen aan elkaar uit hoe hun eigen dagplanning / Schijf van Vijf eruitziet. Ze vertellen wat ze op een dag eten, van welke schijf ze het meeste eten en van welke het minste. Ook vertellen ze wat ze eventueel nog willen veranderen aan hun eetpatroon. De ander luistert goed en stelt vragen. Daarna wisselen de kinderen van rol.

Opdracht: Evaluatietoets

De kinderen werken in tweetallen. Ze kijken elkaars geschreven persoonlijke verhaal (‘Wat eet en drink ik op een dag?’) na en gebruiken hiervoor de checklist bij de toets. Ze controleren of alle punten in het verhaal terugkomen en geven de andere tips over hoe ze het verhaal kunnen verbeteren.

Opdracht: Woordenschatspel: Geef een omschrijving

De kinderen pakken een kaartje uit de stapel met kaartjes (van afbeeldingen van eten en drinken uit de bijlagen horend bij de les ‘smaken verschillen’ ✎). De kinderen werken voor deze opdracht in tweetallen. De een geeft een omschrijving van het eten of drinken dat op het kaartje staat en de ander raadt om welk eten of drinken het gaat.

Groente en fruit

Amuserende tekst – Moppen en raadsels

Sluit aan bij atelier voeding

Moppen

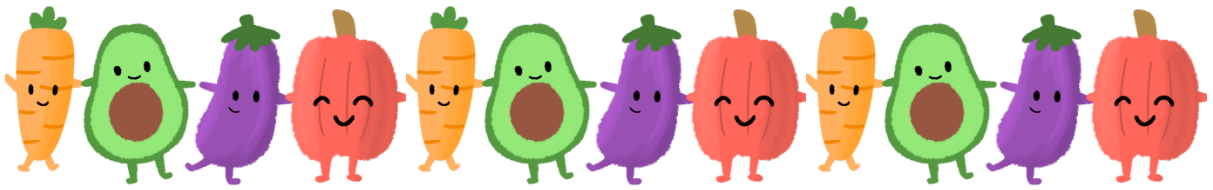
1.
Moeder tomaat en haar zoontje willen de straat oversteken.
"Vlug tomaatje, want daar komt een vrachtwagen aan!"
Ze steken over maar worden toch overreden.
"Ja", zucht moeder tomaat: "Kom tomatenketchup, we gaan terug naar huis!"

2.
Een aardappel komt hijgend naar zijn vriend toegelopen en zegt hijgend: "Help mijn moeder zit in de aardappelpuree!"

3.
Er zitten een tomaatje en een eitje in de wachtkamer van de dokter.
Vraagt het tomaatje aan het eitje: "Wanneer gaat het gips eraf?".

4.
Twee bananen liggen in een bed zegt de 1 tegen de ander: ‘’Zeg lig eens recht!’’

5.
Er komt een konijn bij de bakker en vraagt: ‘Bakker, heeft u ook worteltjestaart?’ ‘Nee, het spijt me,’ zegt de bakker, ‘worteltjestaart heb ik niet.’ De volgende dag komt het konijn weer langs en vraagt: ‘Bakker, heeft u worteltjestaart?’ ‘Nee,’ zegt de bakker, ‘worteltjestaart heb ik niet.’ Elke dag komt het konijn om worteltjestaart zeuren, en de bakker wordt het
zo zat dat hij een worteltjestaart bakt. Als de volgende dag het konijn weer langskomt,
vraagt ‘ie: ‘Bakker, heeft u worteltjestaart?’ ‘Ja.’ zegt de bakker. Zegt het konijn: ‘Vies hè?’

Raadsels

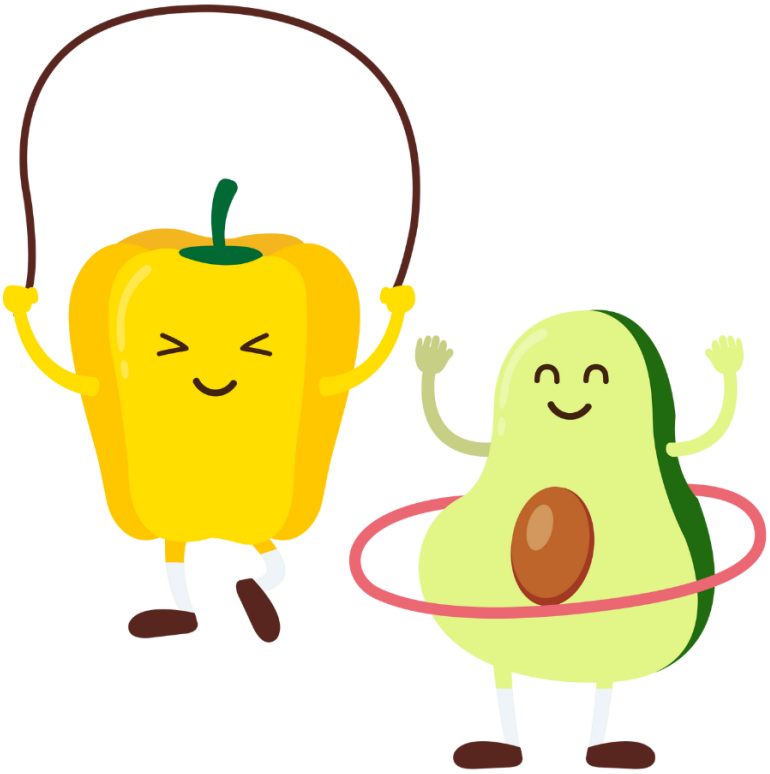
6. Het is groen en het skiet van een berg af?

7. Het is groen en het ontploft?

8. Het is groen en het blijft drijven?

9. Het is groen en heeft 6 poten en sommige mensen zijn er bang voor?

10. Waarom bevriest een ei nooit?

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Amuserende tekst* Moppen

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. *WAK* *Groep 3* De wachtkamer, ontploffen - ontplofte - ontploft, de bakkerij. *Groep 4* De ketchup, de aardappelpuree. *Overige moeilijke woorden:* De vrachtwagen, de tomatenketchup, de worteltjestaart, bevriezen, skiën, de bakker, overreden.

Materialen bij de les

- Bijlagen horend bij de les
- Pen / potlood, papier, wisbordje
- Bijlagen horend bij de les
- Pen / potlood, papier, wisbordje.

1 Betekenisronde Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Stap 2: Technisch lezen

Voortgezet technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. Ik herken de betekenisvolle delen in een samenstelling en kan deze goed lezen (graan - korrel). Ik kan bij het voorlezen rekening houden met het leesdoel en met mijn publiek.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Luisteren* Ik kan een deel van een verhaal navertellen. *Spreken* Ik kan een verhaal in een logische volgorde vertellen.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Waar gaan alle raadsels over? Wat zijn de antwoorden op de raadsels?

Opdracht: Moppen en raadsels

De kinderen en de docent lezen samen de moppen en bespreken daarna de raadsels. Kunnen de kinderen achter het antwoord van de raadsels komen?

De antwoorden van de raadsels zijn:

1. Skiwi
2. Boemkool
3. Andrijvie
4. Spinnazie
5. Omdat er een dooier in zit.

Opdracht: Navertellen

Werk in tweetallen. De kinderen kiezen een mop uit en proberen deze aan elkaar na te vertellen. Ze mogen hiervoor de mop niet opnieuw lezen. Daarna controleren de kinderen of ze de mop goed hebben naverteld door de mop opnieuw te lezen.

2 Detailronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen. Ik kan de belangrijkste boodschap uit een verhaal halen.
Voortgezet technisch lezen	Ik herken de betekenisvolle delen in een samenstelling en kan deze goed lezen (graan - korrel).
Studie-vaardigheden	Ik kan de informatie uit de tekst halen en verwerken in een double bubble map.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

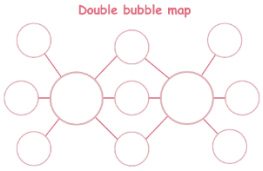
Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Hoe zou een boemkool eruit zien? Zijn er nog andere uitkomsten van het raadsel?

Verbanden leggen: Wat zijn de overeenkomsten tussen de moppen en raadsels? Wat is het verschil tussen een mop en een raadsel?

Opdracht: Verschillen moppen en raadsels

Ga met de kinderen na wat de overeenkomsten zijn tussen de verschillende moppen en raadsels. Welke moppen/ raadsels horen bij de categorie ‘groente’ en welke hoort bij ‘fruit’?

Studievaardigheden
De kinderen verwerken deze informatie in een double bubble map.

Een double bubble map is een denkkaart waarmee je twee dingen met elkaar vergelijkt. In de middelste twee cirkels zet je de onderwerpen die je wilt vergelijken. Tussen deze onderwerpen, in overlappende cirkels, schrijf je de overeenkomsten. Aan de buitenkant, in aparte cirkels, noteer je de verschillen van elk onderwerp. Zo zie je in één oogopslag wat hetzelfde is en wat juist verschilt.

Eventueel: Ga ook met de kinderen in gesprek over: *Wat is het verschil tussen een mop een raadsel?*

Opdracht: Samenstellingen

De kinderen krijgen uitgelegd wat een samenstelling is. Een samenstelling is een woord dat gevormd is door samenvoeging van twee of meer opzichzelfstaande woorden. De kinderen kleuren de samenstellingen in de tekst. De goede antwoorden zijn: vrachtwagen, tomatenketchup, aardappel, aardappelpuree, worteltjestaart.

Extra: De antwoorden op de raadsels zijn eigenlijk ook een soort van samenstellingen, bijvoorbeeld boem-koel. Hoe zou een boem-kool eruit zien? De kinderen kiezen een van de vier opties en tekenen er een: skiwi, boemkool, andrijvie of spinnazie.

3 Contextronde

Kies één van de verwerkingsvormen of laat de kinderen de evaluatietoets maken. De evaluatietoets is te vinden na ronde 4.

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes.

	Leesstrategie 3: Verduidelijken Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	*Algemeen* Ik heb een goede zithouding en schrijfhouding tijdens het schrijven. Ik heb een goede pengreep bij het schrijven. Ik kan zinnen maken in blokletters of verbonden schrift. (keuze aan de school) Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden. *Leestekens* Ik kan een vraagteken en een uitroepteken toepassen. Ik zet een komma op de juiste plaats. Ik weet wat een hoofdletter is en gebruik deze aan het begin van een zin. *Amuserende tekst* Moppen Poëzie, gedichten en rijmpjes (elfje, haiku, limerick)

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Wat zou je willen weten over het schrijven van moppen en raadsels?

Perspectief nemen: Welke mop of welk raadsel zouden mijn klasgenootjes grappig vinden? Waarom zou de schrijvers van deze moppen en raadsels dit hebben geschreven?

Verbanden leggen: Wat is het verschil tussen mijn mop en mijn raadsel?

Waardebepaling: Welke mop is het grappigst?

Persoonlijke relevantie: Vind ik mijn mop of mijn raadsel grappiger? Wat is mijn lievelingsgroente en fruit?

Creatief denken: Schrijf je eigen grappige mop en raadsel over een groente- of fruitsoort naar keuze.

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende opdrachten:

Opdracht: Zelf een mop of raadsel schrijven

De kinderen kiezen nu zelf een groente- of fruitsoort uit en bedenken hier een mop en/of een raadsel over. De kinderen verwerken hierin minimaal één samenstelling.

Let tijdens het schrijven op de schrijf- en zithouding van de kinderen. Daarnaast letten de kinderen op het juiste gebruik van de leestekens en schrijven ze netjes en leesbaar. Wanneer de kinderen klaar zijn maken ze een tekening passend bij de mop en het raadsel.

Verdiepingsopdracht: Eerst het antwoord

In plaats van een raadsel te bedenken en het antwoord erbij te schrijven, vragen ze een klasgenoot een antwoord te bedenken en verzinnen ze daar zelf een raadsel of mop bij. Dit stimuleert logisch denken van de kinderen.

Opdracht: Wanneer is het groente en wanneer is het fruit?

De kinderen kijken samen met de docent het SchoolTV filmpje over *Wanneer is het groente en wanneer is het fruit.* https://schooltv.nl/video-item/wanneer-is-het-groente-wanneer-is-het-fruit-liedje-van-groenteman-gijs (01:01 min)
De kinderen schrijven nu zelf een versje, elfje of gedichtje over het verschil tussen groente en fruit. De kinderen verwerken hierin de informatie die ze hebben verkregen uit het filmpje.

Verdiepingsopdracht: Eerst het antwoord

De kinderen bekijken de Groente- en Fruitkalender en voegen aan hun versje, elfje of gedichtje een feitje toe over seizoen groente (Bijvoorbeeld: In de winter eet je peen).
Groente- en Fruitkalender: https://www.dichterbijdeboerderij.nl/wp-content/uploads/2022/01/DBDB_Groente-en-Fruitkalender-2022-lage-resolutie.pdf

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Mondelinge taalvaardigheid	*Spreken* Ik kan een eigen verhaal duidelijk en verstaanbaar vertellen.
Voortgezet technisch lezen	*Algemeen* Ik herken de betekenisvolle delen in een samenstelling en kan deze goed lezen (graan - korrel).
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden.

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen de samenstellingen in de geschreven moppen en raadsel van hun klasgenootje herkennen?

Opdracht: reflecteren op het verhaal

De kinderen lezen hun geschreven mop en raadsel voor aan hun klasgenootje. Het klasgenootje luistert naar de mop en geeft antwoord op het raadsel. Kunnen de kinderen ook de samenstelling(en) uit de mop/ het raadsel van de ander halen? Bespreek daarna ook nog een paar klassikaal, kinderen vinden het vaak erg leuk om een mop of raadsel te vertellen aan de klas.

Opdracht: Woordenschatspel: Raad het woord

De kinderen werken in tweetallen. Een van de twee kinderen krijgt een moeilijk woord te zien. Hij/zij tekent dit op zijn of haar wisbordje. Het andere kind probeert zo snel mogelijk te raden welk woord er wordt getekend.

Ziek

Tekstsoort: Amuserende tekst – Lied

Ziek zijn *Minidisco*

Ik ben ziek
Mijn hoofd doet pijn
Ik moet naar de dokter
Wat zou er toch zijn?

Ik ben ziek
Mijn buik doet pijn
Ik moet naar de dokter
Wat zou er toch zijn?

Dokter, kijk eens even
Waarom heb ik zo'n pijn?
Nee, het is niet leuk
Om ziek te zijn

Ik ben ziek
Mijn keel doet pijn
Ik moet naar de dokter
Wat zou er toch zijn?

Ik ben ziek
Mijn oor doet pijn
Ik moet naar de dokter
Wat zou er toch zijn?
Dokter, stop eens even
Wat bent u nu van plan?
Een prik in mijn billen
Daar hou ik echt niet van

Au… mijn buik
Au… mijn hoofd
Au… mijn keel
Au au au au au

Au, mijn arm
Doet zo'n pijn
Ik moet naar dokter
Wat zou er toch zijn

Au, mijn been
Doet zo'n pijn
Ik moet naar de dokter
Wat zou er toch zijn

Dokter, ho eens even
Ik wil geen verband
En liever ook geen drankje
Daar hou ik ook niet van
Au… mijn buik
Au… mijn hoofd
Au… mijn keel
Au au au au au

Ik ben ziek
Mijn keel doet pijn
Ik moet naar de dokter
Wat zou er toch zijn?

Ik ben ziek
Mijn oor doet pijn
Ik moet naar de dokter
Wat zou er toch zijn?

Dokter, stop eens even
Wat bent u nu van plan?
Een prik in mijn billen
Daar hou ik echt niet van

Dokter, luister even
Geen prik of pillen meer
Doet u maar een pleister
Dan huil ik echt niet meer

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Amuserende tekst* Lied

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. *WAK* *Groep 3* - *Groep 4* - *Overige moeilijke woorden:* Het verband, dokter, plan, prik, billen, drankje, pillen, pleister, ziek.

Materialen bij de les

- Pen en papier
- Eventueel: Materialen voor het toneelstuk / de videoclip (denk aan: doktersoutfit, thermometer, stethoscoop)
- Eventueel: Movavi Movie Editor
- Bijlagen horend bij de les

1 Betekenisronde Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Stap 2: Technisch lezen

Voortgezet technisch lezen	Ik kan woorden die eindigen op –eer –oor –eur goed lezen (beer, spoor, kleur). Ik herken voorvoegsels in woorden (ver,- ge-, on-, etc.).

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Waar gaat het lied over? Waarom moet de patiënt naar de dokter volgens het lied?

Opdracht: Dansen

De kinderen zingen samen het lied. Kunnen de kinderen ook bewegingen bedenken die passen bij het lied?

Opdracht: En toen?

De kinderen reconstrueren het verhaal doordat ze steeds aan een ander kind vragen ‘en wat gebeurde er toen?’.

2 Detailronde

Onderzoekend lezen	*Algemeen* Ik kan de personages uit het verhaal benoemen en hier iets over vertellen. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	*Algemeen* Ik kan leesbaar schrijven in een redelijk tempo. Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden. Ik let op de volgorde in een verhaal als ik schrijf (wat gebeurde er eerst en wat daarna?).
Mondelinge taalvaardigheid	*Spreken* Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan vertellen over een voorwerp dat ik meegenomen of zelf gemaakt heb. Ik kan een verhaal vertellen over een inhoudelijk onderwerp aan de hand van beeld.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Wat is een patiënt eigenlijk? Wanneer ben je een patiënt?

Verbanden leggen: Wat is het verschil tussen een dokter en een patiënt? Welk woord hoort in deze zin?

Opdracht: Personages

De kinderen benoemen op papier de personages uit het nummer. Welke rollen spelen de personages (dokter en patiënt)? De kinderen omschrijven hoe zij denken dat de personages eruitzien, wat ze dragen, wat hun emoties zijn enzovoort.

Tip: De kinderen die niet goed genoeg kunnen schrijven kan je ook de personages laten tekenen.

Opdracht: Personages tekenen

De kinderen worden verdeeld in groepjes van vier. Vervolgens wordt een A4'tje in vier gedeelten gevouwen. Het eerste kind mag zelf bedenken hoe het hoofd van één van de personages uit het lied eruitziet. Daarna wordt het papier doorgeschoven en tekent het volgende kind hoe hij of zij de schouders en de buik van het personage ziet. Dit wordt herhaald met de benen en de voeten. Als elk deel van het papier is ingevuld, wordt het blad uitgevouwen en zien de kinderen allemaal een verrassend en grappig personages.

Vervolgens kiezen de kinderen een van de personages en mag de rest van de klas raden welk personage is uitgetekend.

Opdracht: Woorden aanvullen

Zing het lied voor de kinderen, maar laat een aantal woorden weg. De kinderen vullen de zinnen aan met de juiste woorden. Dit kun je ook doen aan de hand van de video: https://www.youtube.com/watch?v=oVMxZw8tUjg&list=RDoVMxZw8tUjg&start_radio=1 (02:28 min).

3 Contextronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of voorlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	*Algemeen* Ik kan leesbaar schrijven in een redelijk tempo. Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden. Ik let op de volgorde in een verhaal als ik schrijf (wat gebeurde er eerst en wat daarna?). *Amuserende en ontspannende tekst:* Korte toneeldialoog
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik pas mijn stemgebruik, tempo en volume aan, aan de situatie.

	Ik kan een eigen verhaal duidelijk en verstaanbaar vertellen.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Leg uit wat een script is. Leg wat een scène is.

Perspectief nemen: Denk als een echte regisseur. Hoe voelt het om ziek te zijn?

Verbanden leggen: Welke materialen zijn er allemaal nodig om het script over ziek zijn te kunnen filmen? En welke materialen zijn er nodig voor het toneelstuk?

Waardebepaling: Wat is belangrijk om op te letten tijdens het bedenken van een toneelstukje / tijdens het filmen?

Persoonlijke relevantie: Wat doe ik altijd als ik ziek ben? Ben ik al eens naar de dokter geweest? Hoe was dat?

Creatief denken: Bedenk je eigen toneelstukje over *ziek zijn.* Bedenk je eigen script.

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende opdrachten:

Opdracht: Toneelstuk

De kinderen worden in kleine groepjes (twee of drie kinderen) verdeeld. Elk groepje bedenkt een eigen toneelstukje over (een deel van) het lied. Het toneelstukje moet de emoties en acties uit het lied weergeven. De kinderen verdelen de rollen: de patiënt, de dokter en een ander personage (tweede dokter, moeder/vader, vriend van de patiënt, etc.). De kinderen bedenken wat er is gebeurd (Waarom moet de patiënt naar het ziekenhuis) en ze bedenken wat er in het ziekenhuis zelf gebeurt.

Let tijdens het toneelstuk op het stemgebruik/ tempo / volume van de kinderen.

Verdiepingsopdracht: Scène uitschrijven

De kinderen schrijven de scènes van het toneelstuk uit (met woorden en korte zinnen).

Opdracht: Dansen op Rinkel is ziek

De kinderen zingen mee met het lied:
https://www.youtube.com/watch?v=2l4oG567zVg&list=RD2l4oG567zVg&start_radio=1
(01:51 min) en bedenken in kleine groepjes (2-3 kinderen) danspasjes bij het liedje. De kinderen proberen zoveel mogelijk danspasjes te verzinnen die passen bij de gebeurtenissen uit het liedje. Kunnen de kinderen de danspasjes aan elkaar leren?

Extra schrijf- en taalverwerking: De kinderen maken een tekening tijdens het luisteren naar het lied. Stop steeds na een zin met het lied. De kinderen tekenen wat ze horen. Op deze manier maak je een soort luisterdictee van het lied.

Verdiepingsopdracht: Muziekinstrumenten

De kinderen kiezen een muziekinstrument en spelen mee op het ritme van de muziek.

Opdracht (moeilijk): Filmpje bij het lied

De kinderen gaan een filmpje maken bij het lied. Doe dit klassikaal.
Hiervoor wordt eerst de volgende videoclip getoond:
https://www.youtube.com/watch?v=NRyYR5xbiAA (3:01 min.)

De kinderen bedenken zelf een passende videoclip bij het liedje. Wat hebben ze hiervoor nodig? Hoe kunnen ze daaraan komen? Wat willen ze gefilmd hebben? Geef de kinderen, nadat ze de benodigdheden hebben verzameld en een idee hebben bedacht, tijd om te oefenen. Tip: De kinderen die nog niet kunnen schrijven kunnen ook de acties tijdens de videoclip uit tekenen.
Film de videoclip voor de kinderen.

Verdiepingsopdracht: Monteren

De kinderen editen de gemaakte film (voegen het geluid toe en knippen en plakken de video's aan elkaar). Vaak vinden kinderen dit heel leuk om zelf te doen en met een programma zoals Movavi Movie Editor en met een beetje begeleiding komen ze vaak al een heel eind!

Evaluatietoets B – woordenschat – groep 3

Woordenschat

Trek een lijn van het woord naar de juiste afbeelding

De wortel	
De tomaat	
Bevriezen	
De bakker	
De groente	
Het fruit	
De aardappel	

Aantekening voor de leerkracht: Bovenstaande woorden zijn woorden die in deze les aan bod zijn gekomen. Maak zelf een keuze welke themawoorden je wilt toetsen.

Evaluatietoets B – woordenschat – groep 4

Woordenschat

Trek een lijn van het woord naar de juiste afbeelding

De wortel	
De tomaat	
Bevriezen	
De bakker	
De groente	
Het fruit	
De aardappel	

De vrachtwagen	
De aardappelpuree	
De tomatenketchup	
De wachtkamer	
De worteltjestaart	
Skiën	
Ontploffen	

Aantekening voor de leerkracht: Bovenstaande woorden zijn woorden die in deze les aan bod zijn gekomen. Maak zelf een keuze welke themawoorden je wilt toetsen.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik ken de betekenis van nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context.
Onderzoekend lezen	*Algemeen* Ik kan de personages uit het verhaal benoemen en hier iets over vertellen. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Spreken* Ik kan vertellen over een voorwerp dat ik meegenomen of zelf gemaakt heb.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen hun eigen rol (personage) in hun eigen het toneelstuk / de videoclip benoemen? Kunnen de kinderen in eigen woorden herhalen waar het lied over gaat? Kennen de kinderen de betekenis van de nieuwe woorden?

Opdracht: Reflecteren op het toneelstuk/de videoclip

De kinderen reflecteren op hoe het toneelstuk/de videoclip is gegaan. Welke rol hebben ze gespeeld? Wat moesten ze doen? Wat vonden ze ervan?

Tip: Nodig ouders uit om het toneelstuk of de videoclip samen te bekijken met de kinderen.

Opdracht: Ziek zijn

De kinderen herhalen in eigen woorden kort waar het lied *ziek zijn* over gaat. Welke personages kwamen er naar voren in het lied? Zing daarna nog een laatste keer het lied met de kinderen.

Opdracht: Woordenschatspel: Woordenbingo

De kinderen krijgen allemaal een BINGO kaart met een aantal woordenschat woorden van deze week erop. Vervolgens leest de leerkracht de omschrijving voor van het woordenschat woord zoals: “De dokter gebruikt dit om over een wond te plakken”. De kinderen kruisen vervolgens op de BINGO kaart aan dat ze het woord hebben. Als iemand een rij vol heeft is er BINGO, maar je wint pas als je alle woordenschat woorden nog een keer kan uitleggen.

Om het makkelijker te maken voor de kinderen staan er plaatjes van de woorden op de BINGO kaart.

Sportclub

Activerende tekst - Reclamefolder

Sluit aan bij atelier beweging

Naschoolse activiteiten!
BEEKSTAD
sport
CLUB
Naschoolse activiteiten
Aanbod:
Basketbal, volleybal,
badminton, darten, tafeltennis
Schema:
Maandag tot vrijdag
14:30 - 17:00 uur
aanmelden via: beekstadsportstad@hotmail.com

VCD
VOLLEYBALCLUB DEN HAAG

Wil je...
...volleybal leren?
...wedstrijden spelen?
...elke dinsdag en donderdag trainen?
...nieuwe vrienden maken?

Kom dan bij Volleybalclub Den Haag!

Kosten lidmaatschap:
Kosten gehele jaar kinderen: 250,-
Kosten gehele jaar volwassenen: 450,-
Voor kinderen onder
de 6 jaar: GRATIS

SCR

SPORTCLUB RIJSSEN

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Activerende tekst* Reclamefolder *Amuserende tekst* Stripverhaal

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden. *WAK* *Groep 3* De sportclub, het voetbal, de voetbalclub, de voetbalploeg, de voetbalwedstrijd, de voetballer, het voetbalveld. *Groep 4* De tennisbal. *Overige moeilijke woorden:* Volleybal, darten, tennis, tafeltennis, badminton, het lidmaatschap, introductietoernooi, het toernooi, de wedstrijden, de kosten.

Materialen bij de les

- Bijlagen horend bij de les

1 Betekenisronde Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.
Studie-vaardigheden	Ik kan een staafdiagram maken en aflezen.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Opdracht: Sportclub

De kinderen en docent gaan in gesprek over sporten. Zitten de kinderen op een sport? Zo ja, welke? En zijn kinderen ook lid bij een sportclub? Hoe is dit? De kinderen bespreken dit in hun groepje, bespreek het daarna klassikaal.

Studievaardigheden
Maak met de kinderen een staafdiagram waarin duidelijk wordt hoeveel kinderen welke sporten beoefenen. Maak de staafdiagram gezamenlijk op het bord. Voorbeelden van categorieën: volleybal, voetbal, tennis, hockey, zwemmen, atletiek, overig.

Aantekening:
Voor sommige kinderen is het niet vanzelfsprekend om lid te zijn van een sportclub. Ze zouden graag willen sporten, maar het is niet altijd mogelijk (tijd, budget). Om te voorkomen dat de les te veel gaat draaien om de vraag: "Op welke sport zit jij?" of "Bij welke club zit jij?", kun je de les op een andere leuke manier beginnen. Hieronder vind je een grappige introductie die de focus verlegt naar het belang van bewegen, zonder te veel nadruk te leggen op het zitten op een sport of lid zijn van sportclubs.

Opdracht: Snugger en kletspraat

De kinderen worden geïntroduceerd aan het onderwerp van deze week *Sporten* aan de hand van het filmpje van Snugger en kletspraat: Voetballers mogen niet rennen. https://schooltv.nl/video-item/voetballers-mogen-niet-rennen-is-het-snugger-of-kletspraat (02:48 min). Stop de video bij 01:20 min. Denken de kinderen dat dit klopt of niet? De kinderen gaan hierover met elkaar in gesprek en schrijven op hun wisbordje of op papier op of ze denken dat het snugger of kletspraat is. Kijk daarna de video verder.

Hoe zou deze voetbalclub (waar niet gerend mag worden) de kinderen lijken? Zouden ze daar wel of niet lid willen zijn? Waarom wel/niet?

Deze opdracht is ook uit te voeren met het filmpje over ‘De eerst volleybal was een zak met poep’. https://schooltv.nl/video-item/de-eerste-volleybal-was-een-zak-met-poep-is-het-snugger-of-kletspraat (02:15 min)

Stop de video bij 01:00 min. Denken de kinderen dat het snugger of kletspraat is? Hoe zouden de kinderen het vinden om bij een volleybalclub te zitten waar ze volleyballen met een zak met poep? Zouden ze lid willen worden van deze club of juist niet?
Kijk daarna de video verder.

Stap 2: Technisch lezen

Voortgezet technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje 'technisch lezen'. *Groep 3* Ik kan zinnen met ongeveer 7 woorden goed lezen. Ik kan hoofdletters lezen (E3). *Groep 4* Ik kan bij het voorlezen rekening houden met het leesdoel en met mijn publiek.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken voeren* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. Ik kan gerichte vragen stellen aan een verteller of tijdens een gesprek. Ik kan samen met anderen praten over een onderwerp. *Spreken* Ik kan een eigen verhaal duidelijk en verstaanbaar vertellen. Ik kijk een ander aan tijdens het praten. Ik kan mijn gedachten onder woorden brengen. Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen.

	Ik kan een verhaal vertellen over een inhoudelijk onderwerp aan de hand van beeld.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Waar gaan de flyers over? Om welke sportclubs gaat het in de flyers? Welke sporten kun je terugvinden op de flyers?

Opdracht: Vragen

De kinderen beantwoorden de vragen over de verschillende flyers. Lees de vraag hardop voor, de kinderen schrijven het antwoord op de vraag op papier of op hun wisbordje.

Bij welke sportclub is sporten voor kinderen onder de 6 jaar gratis?
- **Antwoord:** Bij VCD Volleybalclub Den Haag.

Welke sporten worden aangeboden bij de Beekstad Sportclub?
- **Antwoord:** Basketbal, volleybal, badminton, darten, tafeltennis.

Wat zijn de kosten voor een lidmaatschap bij Sportclub Rijssen voor kinderen onder de 8 jaar?
- **Antwoord:** 150,- per jaar.

Op welke dagen en tijden kunnen kinderen trainen bij VCD Volleybalclub Den Haag?
- **Antwoord:** Elke dinsdag en donderdag.

Wat is het schema voor trainingen bij de Beekstad Sportclub?
- **Antwoord:** Maandag tot vrijdag van 14:30 tot 17:00 uur.

Wat is de leeftijdscategorie voor deelname bij Sportclub Rijssen?
- **Antwoord:** 6 tot 12 jaar.

Hoeveel kost een lidmaatschap bij Sportclub Rijssen voor het hele jaar voor kinderen?
- **Antwoord:** 350,- per jaar.

Bij welke club kunnen kinderen elke schooldag tussen 15:00 en 19:00 uur trainen?
- **Antwoord:** Bij Sportclub Rijssen.

Opdracht: Zelf vragen bedenken

De kinderen bedenken zelf vragen over de verschillende flyers. Daarna wisselen ze de bedachte vragen uit met hun klasgenootje. Kan de ander de vragen, aan de hand van de flyers, beantwoorden?

2 Detailronde

Onderzoekend lezen	*Algemeen* Ik kan een mening vormen over de inhoud van een tekst. *Leesplezier* Ik kan mijn mening mondeling verwoorden over een voorgelezen verhaal. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels*

	Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken voeren* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. Ik kan gerichte vragen stellen aan een verteller of tijdens een gesprek. Ik kan samen met anderen praten over een onderwerp. Ik kan in een gesprek mijn mening geven. *Luisteren* Ik kan goed luisteren naar anderen. Ik kan de ander laten uitpraten. *Spreken* Ik kan een eigen verhaal duidelijk en verstaanbaar vertellen. Ik kijk een ander aan tijdens het praten. Ik kan mijn gedachten onder woorden brengen. Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan een verhaal vertellen over een inhoudelijk onderwerp aan de hand van beeld.
Studie-vaardigheden	Ik kan mijn mening verwoorden en onderbouwen met argumenten.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Wat is de betekenis van het woord…?

Verbanden leggen: Wat zijn de verschillen en overeenkomsten tussen de drie sportclubs? Bij welke club willen de meeste kinderen lid worden? Welke club is het dichtstbij, het goedkoopst en welke club heeft de meeste trainingsmomenten?

Opdracht: Verschillen en overeenkomsten

De kinderen bekijken de drie flyers van de sportclubs. Ze onderzoeken wat de verschillen en overeenkomsten zijn tussen de drie sportclubs op het gebied van:

- Locatie (de kinderen mogen hiervoor het internet/Google Maps gebruiken)
- Kosten
- Trainingsmomenten/-dagen

Daarna beantwoorden de kinderen de vragen:

- Welke sportclub is het dichtstbij? *(Hangt van de locatie van de school af)*
- Welke sportclub is het goedkoopst? VCD *(Want bij Beekstad zijn de kosten niet bekend, dit hangt af van de gekozen sport).*
- Welke sportclub heeft de meeste trainingsmomenten? *(SRC)*

Opdracht: Verkoop jouw sportclub

Studievaardigheden

De kinderen gaan in groepjes van drie zitten. Ieder kind heeft een andere flyer voor zich liggen. Het is de bedoeling dat de kinderen straks één voor één de andere kinderen in hun groepje gaan proberen over te halen om bij hun sportclub te komen. Eerst lezen ze de tekst nog eens goed door. Daarna krijgt ieder kind één minuut om de anderen te overtuigen van hun sportclub.

Wat maakt hun sportclub de leukste? De mooiste? De gezelligste?

Na afloop bespreken de kinderen en de docent klassikaal: Waar zouden de kinderen graag lid van willen worden? En waarom? Welke club is uiteindelijk het populairst in deze klas?

Opdracht: Maak zinnen met

De kinderen maken twee nieuwe zinnen met de nieuwe woorden die ze deze les hebben geleerd en schrijven deze zinnen op in hun schrift. De kinderen kiezen uit de woorden: de sportclub, voetbal, tafeltennis, het lidmaatschap, het introductietoernooi, de wedstrijden, de kosten.
De kinderen bespreken daarna de gemaakte zinnen in tweetallen. Bespreek daarna ook kort klassikaal.

3 Contextronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Schrijven	Ik kan zinnen schrijven in blokletters of verbonden schrift (keuze aan school). Ik kan woorden goed overschrijven. Ik kan zinnen van vier tot zeven woorden schrijven. Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden. *Amuserende tekst* Fantasieverhaal (stripverhaal) *Activerende tekst* Flyer

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Perspectief nemen: Welke kleuren denk je dat kinderen het leukst vinden op een flyer en waarom?

Verbanden leggen: Wat maakt jouw sportclub anders dan andere sportclubs?

Waardebepaling: Waarom is bewegen zo belangrijk? Waarom denk je dat het belangrijk is om de tijden van de trainingen op de flyer te zetten? Waarom is een slogan belangrijk voor je sportclub? Hoe kan het andere kinderen aantrekken?

Persoonlijke relevantie: Als je zou moeten kiezen tussen een sportclub die heel goedkoop is maar niet veel activiteiten aanbiedt, en een sportclub die duurder is maar veel verschillende sporten biedt, welke zou je dan kiezen? Waarom? Welke sport kies je voor jouw sportclub en waarom? Wat is je favoriete sport om te doen en waarom?

Creatief denken: Welke grappige situatie kan ik bedenken tijdens het sporten? Hoe zou je het logo van jouw sportclub ontwerpen? Wat voor soort kleuren of vormen zou je gebruiken?

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende opdrachten:

Opdracht: Eigen flyer ontwerpen

De kinderen ontwerpen hun eigen flyer voor de sportclub waar zij lid van zijn, een sportclub in de stad / in het dorp waar ze wonen of een verzonnen sportclub. Op de flyer wordt duidelijk:

- Hoe de sportclub heet
- In welke stad/dorp deze sportclub is
- Welke sport/sporten er worden aangeboden
- Wat de kosten zijn
- Op welke dagen er getraind wordt
- Hoe je contact op moet nemen

Verdiepingsopdracht:
De kinderen denken ook na over hoe ze hun flyer aantrekkelijk kunnen maken. Welke kleuren, afbeeldingen en teksten zouden ze gebruiken om hun sportclub extra leuk te maken voor andere kinderen?

Opdracht: Open je eigen sportclub

De kinderen mogen hun eigen sportclub openen. Ze maken op papier een schets van hoe de sportclub eruit ziet en wat de sportclub bijzonder maakt. Om de tekening heen schrijven de kinderen:

- De naam van de sportclub
- Welke sport / sporten er gespeeld kunnen worden
- Op welke dagen er getraind wordt

Verdiepingsopdracht:
De kinderen bedenken een marketing slogan voor hun sportclub en schrijven dit boven hun schets. Bijvoorbeeld: "Waar plezier en sport samenkomen!" of "De club waar je altijd in beweging blijft!"
De kinderen ontwerpen een logo voor hun zelfbedachte sportclub.

Opdracht: Donald Duck

De kinderen lezen een of meerdere Donald Duck strips over sporten. Daarna bedenken de kinderen zelf een grappige situatie tijdens het sporten. De kinderen maken een stripverhaal met drie vakken. Ze kunnen hiervoor het format gebruiken.

Verdiepingsopdracht:
De kinderen maken een stripverhaal met zes vakken. Ze kunnen hiervoor het format gebruiken.

Klaaropdracht: Wat weet jij over sporten?

De kinderen doen de quiz over *Sporten.* Kennen de kinderen alle sporten die er zijn? De kinderen testen of ze een sportief type zijn en herkennen de sport bij elke vraag!
https://quiz.ntr.nl/quiz/285/start

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken voeren* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. Ik kan gerichte vragen stellen aan een verteller of tijdens een gesprek. Ik kan samen met anderen praten over een onderwerp. *Spreken* Ik kan een eigen verhaal duidelijk en verstaanbaar vertellen. Ik kijk een ander aan tijdens het praten. Ik kan mijn gedachten onder woorden brengen.

	Ik kan vertellen over een voorwerp dat ik meegenomen of zelf gemaakt heb.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes.
Schrijven	Ik kan woorden goed overschrijven.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen praten over hetgeen wat ze zelf hebben gemaakt?

Opdracht: Flyer / ontworpen sportclub presenteren

Na het ontwerpen presenteren ze hun flyers of ontworpen sportclub aan de klas en leggen ze uit waarom ze juist voor die sportclub en die details hebben gekozen.

Opdracht: Donald Duck

De kinderen kijken nog een keer naar de flyers van de drie sportclubs. De kinderen gaan met elkaar in gesprek over:

- Bij welke sportclub ze denken dat Kwik, Kwek en Kwak lid zouden willen worden? *(Combineer deze opdracht met de drie Donald Duck strips die jullie eerder hebben gelezen, welke sporten deden ze hier? Welke sport vinden ze dus waarschijnlijk het leukst? Tennis, hockey en de laatste strip laat zien dat Kwik, Kwek en Kwak graag naar voetbal kijken).*
- Bij welke sportclub Dagobert Duck lid zou willen worden? *(de goedkoopste waarschijnlijk)*

Opdracht: Woordenschatspel: Vul de zinnen aan

De kinderen vullen de zinnen aan met de nieuwe woorden die ze deze les hebben geleerd.
De kinderen kiezen uit de woorden: de sportclub, voetbal, tafeltennis, het lidmaatschap, het introductietoernooi, de wedstrijden, de kosten.
Eventueel: De kinderen schrijven de juiste woorden op hun wisbordje of in hun schrift.

- Donald Duck wil graag lid worden van ____, maar weet nog niet zeker welke sport hij gaat doen. (antwoord: **de sportclub**)
- Kwik, Kwek, en Kwak zijn druk bezig met het trainen voor het ____toernooi dat binnenkort begint. Daar spelen ze 11 tegen 11. (antwoord: **voetbal**)
- Donald wil zich inschrijven voor het ____toernooi. Het is namelijk een soort tennis, maar dan in het klein (antwoord: **tafeltennis**)
- Het ____ van de sportclub geeft toegang tot alle activiteiten, maar het kost wel wat. (antwoord: **lidmaatschap**)
- Dagobert Duck heeft veel geld gewonnen bij het ____, maar het was wel zwaar. (antwoord: **introductietoernooi**)
- De ____ in het toernooi werden spannend, vooral toen Donald Duck in de halve finale kwam. (antwoord: **wedstrijden**)
- Donald ontdekt dat de ____ voor het lidmaatschap van de sportclub hoger zijn dan hij dacht, maar het is het waard. Dagobert denkt daar anders over. (antwoord: **kosten**)

Je hersenen trainen

Informatieve tekst - Informatiefolder

Sluit aan bij atelier hersenen en leren

je hersenen trainen

1. je hersenen kun je net als je spieren trainen.
2. als je vaak nieuwe dingen leert worden je hersenen sterker.
3. daardoor onthoud je beter.
4. ook genoeg slaap, gezond eten en bewegen helpen je hersenen.
5. er zijn nog meer manieren om je hersenen te trainen.

1. lees zoveel je kunt.
2. lees een boek of een krant.
3. moeilijke teksten zijn goed voor de hersenen.

1. ga schrijven.
2. als je schrijft denk je veel na.
3. je kunt een verhaal of een brief schrijven.

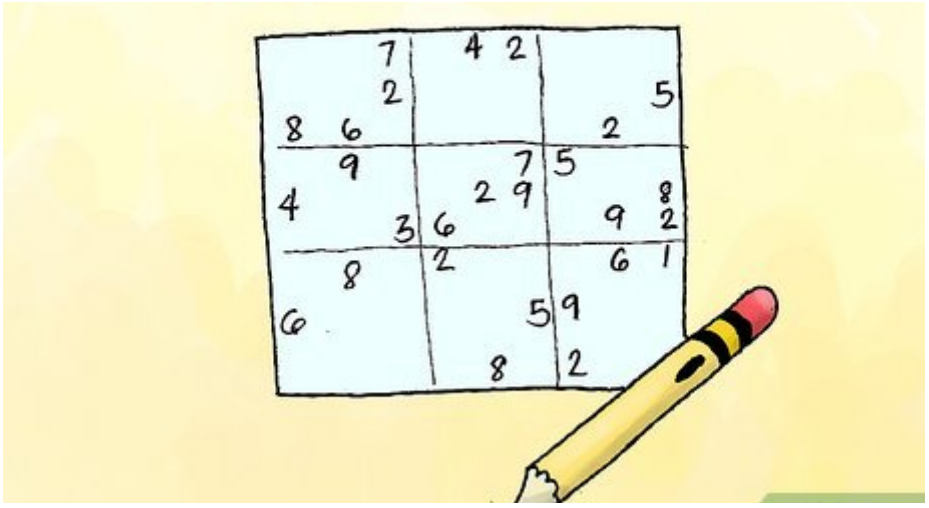
1. leer een nieuwe taal.
2. er ontstaan nieuwe verbindingen in de hersenen.
3. zo train je je hersenen.

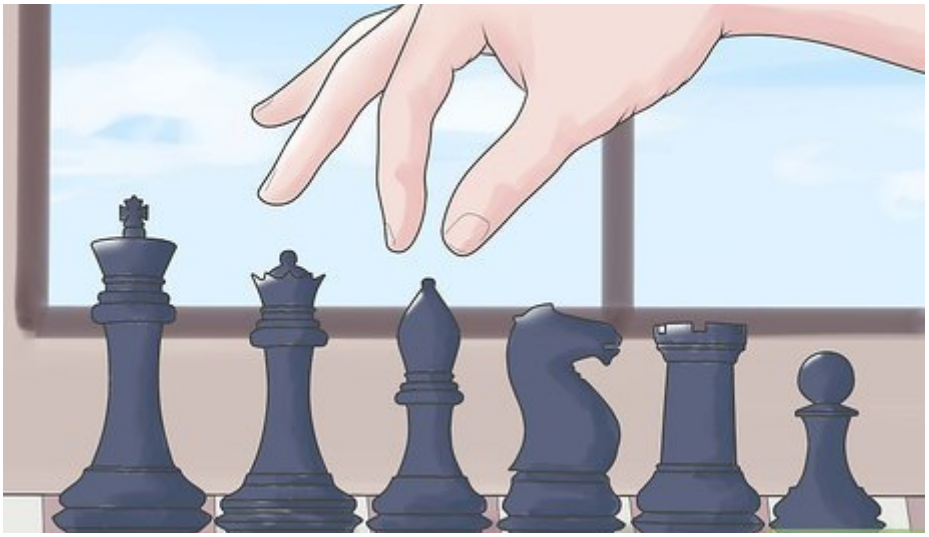
1. doe de tv uit.
2. als je tv kijkt hoef je niets zelf te bedenken.
3. dat is niet goed voor de hersenen.

je hersenen trainen met spelletjes

1. je hersenen kun je ook trainen met spelletjes.
2. bij spelletjes moet je zelf veel nadenken.
3. dat is heel goed voor je hersenen.

1. maak puzzels en sudoku's.
2. met deze puzzels denken je hersenen veel na.
3. doe het tussen het werken door.

1. schaken is een denksport.
2. je moet tijdens het schaken een strategie bepalen.
3. schaken is niet alleen goed, maar ook leuk.

1. speel computerspelletjes.
2. je leert hoe je problemen snel kunt oplossen.
3. je wordt er ook creatiever van.

Tekst geïnspireerd op en afbeeldingen afkomstig van:
https://nl.wikihow.com/Je-hersenen-trainen

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Informatieve tekst* Informatiefolder

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. *WAK* *Groep 3* De hersenen – de hersens, *Groep 4* De verbinding, schaken - schaakte - geschaakt. *Overige moeilijke woorden:* de spieren, de slaap, het eten, het bewegen, de manieren, het boek, de krant, de teksten, het verhaal, de brief, de taal, de verbindingen, de tv, het spelletje, de puzzel, de sudoku, het werken, het schaken, de denksport, de strategie, het computerspelletje, de problemen.

Materialen bij de les

- Bijlagen horend bij de les
- Pen, potlood, papier
- Wisbordje

1 Betekenisronde Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Opdracht: Voorspellen

De kinderen krijgen alleen de titel voorgelezen: ‘Je hersenen trainen’. De kinderen overleggen in twee- of drietallen hoe zij denken dat ze hun hersenen kunnen trainen. De kinderen schrijven of tekenen hun ideeën op hun wisbordje.

Tip: Introduceer eerst het woord hersenen. Wat is dit volgens de kinderen? Wat doe je met je hersenen?

Stap 2: Technisch lezen

Voortgezet technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. Groep 3 Ik kan zinnen met ongeveer 7 woorden goed lezen. Groep 4 Ik kan groepen woorden die bij elkaar horen herkennen en op de goede manier voorlezen.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen).

	Ik kan informatie ordenen voor een beter begrip van de tekst. Bijvoorbeeld: En toen? En daarna? *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Waar gaat de tekst over? Wat zijn je hersenen? Hoe kun je je hersenen trainen volgens de tekst?

Opdracht: Hersenspier

De kinderen tekenen hersenen (eventueel met spieren). Daaromheen schrijven de kinderen alle activiteiten die je volgens de tekst kunt doen om je hersenen te trainen. De kinderen doen deze opdracht in tweetallen. De kinderen en docent bespreken het daarna klassikaal.

Opdracht: Memory

De kinderen schrijven in tweetallen in steekwoorden op waar ieder stukje tekst (horend bij een afbeelding) over gaat. De kinderen schrijven dit op de memorykaartjes. Dit spel wordt in ronde 2 gespeeld.

Opdracht: CITO / LIB / IEP vragen

De kinderen beantwoorden de CITO/LIB/IEP vragen op het vragenblad. Bespreek de antwoorden daarna klassikaal.

Antwoorden: C, C, juist, B, B

2 Detailronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. *Spreken* Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan een verhaal vertellen over een inhoudelijk onderwerp aan de hand van beeld.
Schrijven	*Algemeen* Ik kan kleine letters en cijfers schrijven. Ik kan woorden goed overschrijven.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Kun je je hersenen echt trainen?

Verbanden leggen: Wat hoort bij elkaar? En waarom? Wat is wel en wat is niet goed voor de hersenen? Is het trainen voor je hersenen hetzelfde als het trainen van je lichaam?

Opdracht: Memory

De kinderen spelen in tweetallen het memoryspel. Wat hoort bij elkaar? En waarom? De kinderen bespreken dit met elkaar.

Opdracht: Wel en niet goed voor de hersenen

Teken op het bord een verticale lijn door het midden van het bord. Schrijf links: goed voor de hersenen en schrijf rechts van de lijn: niet goed voor de hersenen. Schrijf alle dingen die volgens jullie goed en niet goed zijn voor de hersenen op de juiste plek op het bord.

Tip: Je kunt de kinderen dit ook in groepjes laten doen, gebruik hiervoor dan een A3 papier. Daarna kunnen de kinderen de gemaakte schema's met elkaar vergelijken.

3 Contextronde

Kies één van de verwerkingsvormen of laat de kinderen de evaluatietoets maken. De evaluatietoets is te vinden na ronde 4.

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	*Algemeen* Ik kan zinnen schrijven in blokletters of verbonden schrift (keuze aan school). Ik kan kleine letters en cijfers schrijven. Ik kan woorden goed overschrijven. Ik kan zinnen van vier tot zeven woorden schrijven. Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden.
Studie-vaardigheden	Ik kan informatie opzoeken op het internet.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Denk je dat alle kinderen op dezelfde manier leren? Waarom wel/niet?

Perspectief nemen: Welke hersenactiviteit zou voor andere mensen goed kunnen werken?

Waardebepaling: Wat kun jij doen om goed voor je hersenen te zorgen? Wat kun jij doen om je hersenen te trainen?

Persoonlijke relevantie: Wat kan jij nu wat je als baby nog niet kon? Wat hoop jij nog te leren als je ouder bent?

Creatief denken: Bedenk je eigen creatieve manier om iets te kunnen onthouden. Bedenk je eigen hersengymactiviteit.

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende opdrachten:

Opdracht: Hersengym

De kinderen kijken het volgende filmpje van SchoolTV: https://schooltv.nl/video-item/wat-is-de-invloed-van-beweging-op-je-geheugen-conditietraining-voor-je-hersenen (03:33 min)

De kinderen bedenken vervolgens in tweetallen een hersengym activiteit. Dit moet een activiteit zijn die volgens de kinderen goed zou kunnen werken voor je hersenen. Dit mag een beweegactiviteit zijn, maar ook juist een spelletje / een activiteit voor de hersenen. Als het maar goed is voor het leren!

De kinderen schrijven kort op wat hun hersengymactiviteit inhoudt en doen hem een paar keer om te oefenen.

Verdiepingsopdracht:

Studievaardigheden

De kinderen onderzoeken (op internet) en door zelf te testen of hun bedachte hersengymactiviteit ervoor zorgt dat ze beter dingen kunnen onthouden.

Klaaropdracht: Braingames

De kinderen doen braingames via de online sportschool voor je brein: https://www.braingymmer.com/nl/

Evaluatietoets C –schrijven – groep 3

Naam:_____

Maak een informatiefolder over de leerkuil.

Bron: Kleuteruniversiteit

Opdracht: Informatiefolder over de leerkuil

Checklist:

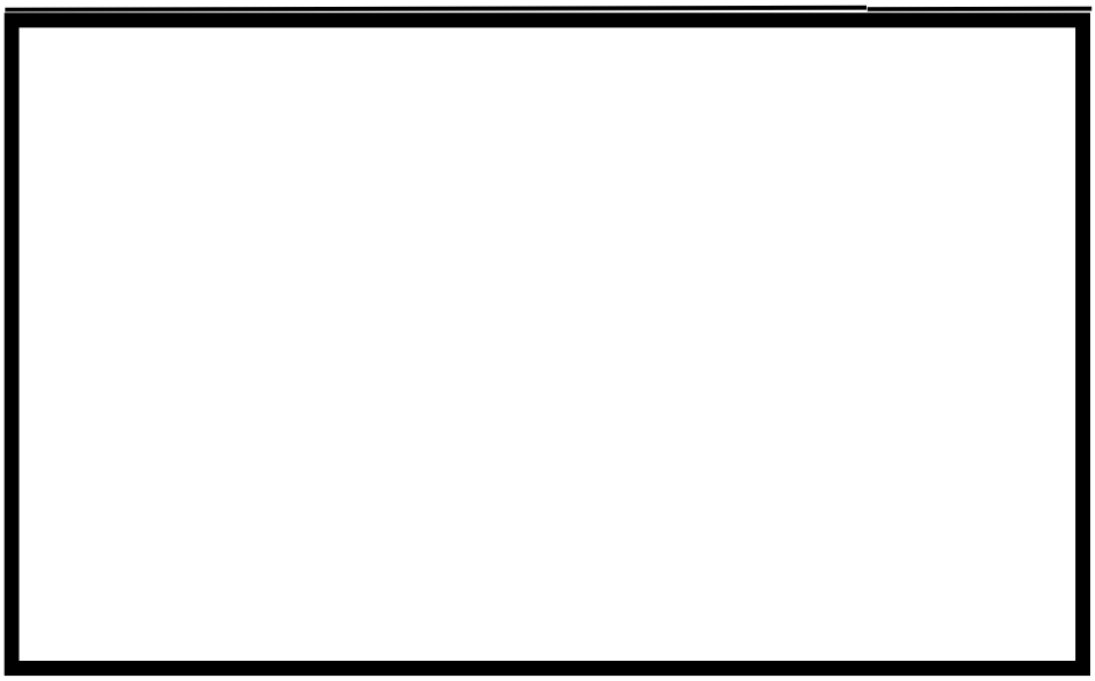
1. Ik heb eerst goed gekeken naar de afbeelding over de leerkuil. Ik heb geluisterd naar de juf of meester die uitlegt geeft over wat de leerkuil precies is.
2. Ik heb een korte zin geschreven over de leerkuil, bijvoorbeeld: soms lukt het leren niet.
3. Ik heb nagedacht over wanneer ikzelf in de leerkuil zat. Wanneer had je het gevoel dat iets niet lukte? Hoe lukte dit later toch wel?
4. Ik heb hier twee korte zinnen over opgeschreven. Ik heb netjes geschreven.
5. Ik heb de zinnen opnieuw gelezen. Klopt alles?
6. Ik heb een tekening gemaakt die past bij de tekst.
7. Ik heb mijn naam op de achterkant van het papier geschreven.

Persoonlijke relevantie: Wanneer ging het leren bij jou niet goed? Hoe kwam dat? Hoe lukte het later wel?

De kinderen mogen als houvast de kaart 'Hoe maak ik een informatiefolder' ernaast houden tijdens het schrijven 📎.

Opmerking voor de leerkracht:
Differentieer tijdens deze opdracht. Pas de schuingedrukte woorden aan naar eigen inzicht.

Checklist bij de toets – groep 3

Naam:_____

Als je het doel hebt behaald mag je een krul zetten in het vakje.

Ben je klaar? Laat iemand anders nu jouw toets controleren of laat de juf of meester dit doen.

Doel	Eigen controle	Controle klasgenoot/leerkracht
Ik heb de afbeelding over de leerkuil goed bekeken.		
Inleiding: Ik heb 1 zin geschreven over de leerkuil.		
Ik heb 2 korte zinnen geschreven over een moment dat het leren bij mij niet goed lukte.		
Ik heb netjes geschreven.		
Ik heb mijn naam op de achterkant van het papier geschreven.		
Ik heb een tekening gemaakt die goed past bij de tekst.		

Opmerking voor de leerkracht:
Differentieer tijdens deze opdracht. Pas de schuingedrukte woorden aan naar eigen inzicht.

Bekijk welke taaldoelen je hebt aangeboden in de voorgaande lessen en voeg eventueel deze doelen extra toe aan de criteria. Voeg eventueel ook een spellingsdoel of grammaticadoel toe dat aansluit bij de spellingscategorie die op dit moment aangeleerd wordt naast het onderzoekend lezen.

Evaluatietoets C –schrijven – groep 4

Naam:_____

Maak een informatiefolder over de leerkuil.

Bron: Kleuteruniversiteit

Opdracht: Informatiefolder over de leerkuil

Checklist:

1. Ik heb eerst goed gekeken naar de afbeelding over de leerkuil. Ik heb geluisterd naar de juf of meester die uitlegt geeft over wat de leerkuil precies is.
2. Ik heb een korte zin geschreven over de leerkuil, bijvoorbeeld: soms lukt het leren niet.
3. Ik heb nagedacht over wanneer ikzelf in de leerkuil zat. Wanneer had je het gevoel dat iets niet lukte? Hoe lukte dit later toch wel?
4. Ik heb hier vier zinnen over opgeschreven. Ik heb netjes geschreven.
5. Ik heb de zinnen opnieuw gelezen. Klopt alles?
6. Ik heb de tekst een titel gegeven.
7. Ik heb een tekening gemaakt die past bij de tekst.
8. Ik heb mijn naam op de achterkant van het papier geschreven.

Persoonlijke relevantie: Wanneer ging het leren bij jou niet goed? Hoe kwam dat? Hoe lukte het later wel?

De kinderen mogen als houvast de kaart 'Hoe maak ik een informatiefolder' ernaast houden tijdens het schrijven ✎.

Opmerking voor de leerkracht:
Differentieer tijdens deze opdracht. Pas de schuingedrukte woorden aan naar eigen inzicht.

Checklist bij de toets – groep 4

Naam:_____

Als je het doel hebt behaald mag je een krul zetten in het vakje.

Ben je klaar? Laat iemand anders nu jouw toets controleren of laat de juf of meester dit doen.

Doel	Eigen controle	Controle klasgenoot/leerkracht
Ik heb de afbeelding over de leerkuil goed bekeken.		
Inleiding: Ik heb 1 zin geschreven over de leerkuil.		
Ik heb 4 zinnen geschreven over een moment dat het leren bij mij niet goed lukte.		
Ik heb bovenaan mijn informatiefolder een titel geschreven.		
Ik heb netjes geschreven.		
Ik heb mijn naam op de achterkant van het papier geschreven.		
Ik heb een tekening gemaakt die goed past bij de tekst.		

Opmerking voor de leerkracht:
Differentieer tijdens deze opdracht. Pas de schuingedrukte woorden aan naar eigen inzicht.

Bekijk welke taaldoelen je hebt aangeboden in de voorgaande lessen en voeg eventueel deze doelen extra toe aan de criteria. Voeg eventueel ook een spellingsdoel of grammaticadoel toe dat aansluit bij de spellingscategorie die op dit moment aangeleerd wordt naast het onderzoekend lezen.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken voeren* Ik kan samen met anderen praten over een onderwerp. Spreken Ik kan een eigen verhaal duidelijk en verstaanbaar vertellen.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan de betekenis van nieuwe woorden uitleggen in eigen woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen voor de klas wat vertellen over hetgeen wat ze zelf hebben bedacht? Kunnen de kinderen elkaars gemaakte evaluatietoets controleren? Kunnen de kinderen ezelsbruggetjes bedenken bij de moeilijke woorden?

Opdracht: Hersengym

De kinderen laten om de beurt voor de klas hun hersengymactiviteit zien. De andere kinderen doen met de activiteit mee. De kinderen geven elkaar naderhand een applaus. Ga daarna met de kinderen in gesprek. Welke hersenactiviteit willen ze de volgende keer graag doen als het leren even niet lukt? Spreek eventueel iets af: Als deze week het leren even niet lukt gaan we … doen.

Opdracht: Evaluatietoets

De kinderen werken in tweetallen. Ze kijken elkaars geschreven informatiefolder na en gebruiken hiervoor de checklist bij de toets. Ze controleren of alle punten in het verhaal terugkomen en geven de andere tips over hoe ze het verhaal kunnen verbeteren.

Opdracht: Woordenschatspel: Ezelsbruggetje

Zet de moeilijke woorden uit de tekst op het bord. De kinderen bedenken voor een van deze woorden een eigen ezelsbruggetje om de betekenis van het woord te kunnen onthouden. Daarna leggen de kinderen dit ezelsbruggetje uit aan hun klasgenoot.

Proefje waterzuivering

Informatieve tekst - stappenplan

Sluit aan bij atelier ecosysteem

Proefje ‘Waterzuivering’

Wat heb je nodig?

lege plastic frisdrankfles

halve liter water

emmer

scherp mesje

watten

zand

grind

aarde

melk

sinaasappelsap

plak ontbijtkoek

Wat moet je doen?

snijd de onderkant van de fles af

zet de bovenkant van de fles op zijn kop op de onderkant

watten in de fles

zand in de fles

grind in de fles

vies water maken

vies water in de fles

hoe ziet het water eruit als het door de waterzuivering is geweest?

Het water gaat door een waterzuivering van steeds fijner materiaal. Het werkt als een filter waarin de vieze deeltjes blijven hangen. Daardoor komt er schoon water uit de waterzuivering!

Eventueel tekst (eind) groep 4

Doel van het proefje:

In dit proefje ga je vies water schoonmaken.

Wat heb je nodig?

- 1 lege plastic frisdrankfles
- een halve liter water
- 1 emmer
- 1 scherp mesje
- flinke pluk watten
- beetje zand
- beetje grind
- beetje aarde
- beetje melk
- beetje sinaasappelsap
- plak ontbijtkoek

Wat moet je doen?

Snij de plastic frisdrankfles open. Bewaar de onderkant: dit wordt de opvangbak.

Zet de bovenkant van de fles op z'n kop in de onderkant, zoals je op de tekening ziet.

Doe nu eerst de watten in de fles. Zorg ervoor dat de watten netjes aansluiten aan de rand, zodat er geen water langs kan lopen.

Doe daarna het zand in de fles. Ook dit moet weer goed aansluiten.

Doe als laatste het grind in de fles. De mini-rioolwaterzuivering is klaar.

Nu gaan we water vies maken. Doe een halve liter water in de emmer. Doe hier wat aarde, melk, sinaasappelsap en ontbijtkoek bij.

Giet voorzichtig een beetje van het vuile water in de fles.

Hoe ziet het water eruit als het door de waterzuivering is geweest?

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Informatieve tekst* Stappenplan

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. *WAK* *Groep 3* - *Groep 4* Zeven - zeefde - gezeefd. *Overige moeilijke woorden:* De zeef, de aarde, de grond, gieten, het regenwater, de bacterie, het proefje.

Materialen bij de les

- Bijlagen horend bij de les
- Glas slootwater
- Glas kraanwater
- Plastic flessen
- Benodigdheden proefje

1 Betekenisronde Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Opdracht: Introductie

Zet een glas slootwater en een glas met schoon water op tafel en vraag aan de kinderen welk van het water schoon is en welke vies. Denken de kinderen dat het vieze water hetzelfde nog kan worden als het schone water. Waarom denken ze dat wel of niet?

Stap 2: Technisch lezen

Voortgezet technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. *Algemeen* Groep 3 Ik kan zinnen met ongeveer 7 woorden goed lezen. Groep 4 Ik kan een tekst in het juiste tempo en op een goede toon voorlezen.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

	Ik kan de gebeurtenissen uit een verhaal in de goede volgorde zetten.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Hoe wordt water gezuiverd?

Opdracht: Stappenplan op volgorde

Knip de afbeeldingen 'wat moet je doen?' van het stappenplan uit. De kinderen leggen de stappen om water te zuiveren in duo's in de goede volgorde. (CITO)

Klopt de volgorde? Kunnen de kinderen vervolgens in eigen woorden uitleggen hoe water volgens het verhaal gezuiverd wordt?

2 Detailronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. *Luisteren* Ik kan een deel van een verhaal navertellen. Ik kan luisteren naar instructies en deze uitvoeren. *Spreken en presenteren* Ik kan een verhaal in een logische volgorde vertellen. Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan een verhaal vertellen over een inhoudelijk onderwerp aan de hand van beeld.
Studie-vaardigheden	Ik kan een hypothese stellen.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Kun je uitleggen hoe de bladeren uit het water worden gefilterd? En hoe worden bacteriën uit het water gehaald?

Verbanden leggen: Wat zou er gebeuren als je de volgorde van deze stappen verandert?

Opdracht: Stappen verwisselen

Gebruik de kaartjes 'Wat moet je doen' voor deze opdracht (dezelfde die je ook in ronde 1 hebt gebruikt). Wat denken de kinderen dat er zou gebeuren als ze een aantal stappen zouden verplaatsen (stel samen een hypothese op). De kinderen discussiëren daarna samen over het antwoord.
Waarom zouden de grote stappen er eerst uit worden gehaald en daarna pas de bacteriën?

Antwoord: De grote stukken (takjes, bladeren, plastic, zand, etc.) worden ***eerst verwijderd****, omdat ze anders het verdere zuiveringsproces zouden verstoppen of beschadigen. Pas daarna kunnen de bacteriën hun werk doen. Bacteriën breken* ***kleine, onzichtbare vervuiling*** *(zoals afvalstoffen in het water) af. Als de grote stukken er nog in zouden zitten, zouden de bacteriën daar niets mee kunnen doen én zou het zuiveringsproces minder goed of zelfs onmogelijk worden.*

Opdracht: Woorden benoemen

De kinderen en docent kijken naar de stappen en leggen de verzamelde spullen op tafel.
Bespreek vervolgens met de kinderen de volgende moeilijke woorden:
Roeren, mengen, de zeef, de aarde, de grond, gieten, de gieter, het regenwater, de bacterie.

Op welke afbeelding wordt er geroerd? En wat betekent een zeef?
De kinderen laten dit zien en leggen dit uit aan de hand van de spullen en de afbeeldingen.

Opdracht: Wat wel en wat niet?

Leg verschillende voorwerpen en ingrediënten op de tafel midden in de kring. Voorwerpen en ingrediënten die je wel nodig hebt: lege plastic fles, halve liter water, emmer, mesje, watten, zand, grond, aarde, melk, sinaasappelsap, ontbijtkoek.
En voorwerpen en ingrediënten die je niet nodig hebt, zoals: plakband, schaar, koffie, theezakjes, pen, glas, horloge.

De kinderen schuiven alle voorwerpen en ingrediënten die je wel nodig hebt voor het proefje naar de ene kant van de tafel en schuiven de voorwerpen en ingrediënten die je niet nodig hebt naar de andere kant van de tafel.

3 Contextronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes.

	Leesstrategie 3: Verduidelijken Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Luisteren* Ik kan de juiste informatie halen uit een gesproken/ geschreven instructie.
Schrijven	*Algemeen* Ik kan zinnen schrijven in blokletters of verbonden schrift (keuze aan school). Ik kan kleine letters en cijfers schrijven. Ik kan hoofdletters schrijven (groep 4). Ik kan zinnen van vier tot zeven woorden schrijven. Ik kan een tekst maken bij een tekening of foto. Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden. Ik let op de volgorde in een verhaal als ik schrijf: Wat gebeurde er eerst en wat daarna? (groep 4). *Leestekens* Ik kan een vraagteken en een uitroepteken toepassen. Ik weet wat een hoofdletter is en gebruik deze aan het begin van een zin. *Tekstsoort schrijven* *Informatieve tekst* Korte informatieve tekst
Studie-vaardigheden	Ik kan een hypothese stellen en controleren of deze klopt of niet.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Kan je rioolwater echt drinken nadat het door een waterzuiveringssysteem is gegaan?

Perspectief nemen: Wie zouden er gebruik maken van deze manier van water zuiveren?

Verbanden leggen: Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen het waterzuiveringssysteem die je nu maakt en het waterzuiveringssysteem die we in ronde 1 hebben besproken? Leg stapsgewijs uit hoe het systeem werkt.

Waardebepaling: Waarom is het belangrijk dat wij ons water zuiveren?

Persoonlijke relevantie: Wat vind jij ervan dat rioolwater wordt gezuiverd tot schoon drinkwater?

Creatief denken: Maak zelf een waterzuiveringssysteem en experimenteer hiermee.

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende opdrachten:

Opdracht: Zelf water zuiveren

De kinderen gaan nu hun eigen water zuiveren.
Ze kijken eerst samen het filmpje van het Klokhuis over water zuiveren: https://www.youtube.com/watch?v=Tv9tOavTKP4 (2:03 min.). Daarna lezen de kinderen individueel het stappenplan door. De kinderen zorgen voor de materialen en voeren het proefje in tweetallen uit. Daarbij experimenteren ze en letten ze goed op wat er gebeurt. Als ze klaar zijn, schrijven de kinderen stap voor stap op hoe hun waterzuiveringssysteem werkt. Ze letten hierbij op de leesbaarheid van hun tekst en op het juiste gebruik van leestekens (hoofdletter, uitroepteken, vraagteken).

Verdiepingsopdracht: Testen

De kinderen proberen verschillende materialen uit om te testen welke de beste zuivering geeft. Bijvoorbeeld:
Wat gebeurt er als je zand en grind vervangt door een ander materiaal?
Kun je een extra stap toevoegen om het water nog schoner te maken?
Wat als je het water na filtering nog zou koken?
Ze schrijven hun bevindingen op en leggen uit waarom bepaalde materialen beter werken dan andere.

Studievaardigheden
De kinderen stellen een hypothese: Wat denken ze dat er gaat gebeuren? Daarna testen ze deze hypothese. Kwam hun verwachting uit of niet?

Opdracht: Proefje

De kinderen doen een proefje met schoon water en peper (viezigheid). Je hebt hiervoor nodig; gemalen peper, water, diep bord en afwasmiddel. De kinderen maken het bord goed schoon. Vervolgens gieten de kinderen een laagje water in het bord. Ze strooien daarna wat peper op het water, leg uit dat dit staat voor viezigheid/bacteriën. Doe een beetje afwasmiddel (als zeep) op je vinger en stop deze voorzichtig in het water. Wat gebeurt er? De kinderen schrijven een aantal zinnen op over wat er gebeurt met het water.

Studievaardigheden
De kinderen stellen een hypothese: Wat denken ze dat er gaat gebeuren? Daarna testen ze deze hypothese. Kwam hun verwachting uit of niet?

Verdiepingsopdracht: Poster

De kinderen maken een poster waarop duidelijk wordt waarom het belangrijk is om je handen te wassen. De kinderen schrijven een aantal woorden en zinnen op de poster en maken in een aantal kleine tekeningen duidelijk hoe je het beste je handen kunt wassen.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Mondelinge taalvaardigheid	*Spreken en presenteren* Ik kan een verhaal in een logische volgorde vertellen. Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan een verhaal vertellen over een inhoudelijk onderwerp aan de hand van beeld.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen een uitleg geven bij een afbeelding of object? Kennen de kinderen de betekenis van alle moeilijke woorden?

Opdracht: Uitleggen aan elkaar

De kinderen leggen aan elkaar uit hoe het waterzuiveringssysteem werkt, dit mogen ze doen aan de hand van hun eigen gemaakte waterzuiveringssysteem en/of aan de hand van het stappenplan. Eventueel kun je ook ouders hiervoor uitnodigen, de kinderen leggen dan aan

hun ouders stapsgewijs uit wat ze hebben gemaakt en hoe het kan dat het water gezuiverd wordt.

Opdracht: Woordenschatspel: Teken het woord

Noem een van onderstaande woorden. De kinderen maken een tekening van het woord op papier of op hun wisbordje. Woorden die hier geschikt voor zijn: de zeef, de aarde, het water, de regen.

Aardiger eten

Corresponderende tekst – brief/ e-mail

Sluit aan bij atelier ecosysteem

Groep 3

lieve klas,

1. wist je dat je aardig kunt eten?
2. aardig eten betekent aardig zijn voor de natuur.
3. als we minder vlees eten, helpen we de natuur.
4. Als we vlees willen eten gaat veel bos weg.
5. bossen zijn belangrijk voor dieren zoals panda's.
6. groenten en fruit eten is ook goed voor ons.
7. ze geven ons kracht en het is lekker.
8. je kunt dus ook zonder vlees lekker eten.
9. probeer eens een dag zonder vlees!
10. zo helpen we de natuur.
11. samen maken we de aarde beter.

groetjes,
het wnf

Groep 4

Lieve klas,

Wisten jullie dat je door aardiger te eten de natuur kunt helpen? Aardig eten betekent dat we kiezen voor voedsel dat goed is voor de aarde.

Wanneer we vlees eten, wordt er vaak veel land gebruikt om dieren te voeden. Dit land komt uit bossen, die belangrijk zijn voor de dieren die daar wonen, zoals jaguars en orang-oetans.
Door minder vlees te eten, hoeven er minder bossen gekapt te worden. Dat is goed voor de natuur en voor de dieren die in de bossen leven.

Ook groenten en fruit zijn gezond voor ons! Ze geven ons veel kracht en zijn vaak zelfs goedkoper dan vlees.

Je kunt beginnen met één dag in de week geen vlees te eten. Dit is een kleine stap, maar samen kunnen we de natuur helpen. Zo maken we de wereld een beetje mooier!

Eet smakelijk en laten we samen de natuur helpen!

Groetjes,
Het WNF

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Corresponderende tekst* Brief / e-mail

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. *WAK* *Groep 3* - *Groep 4* - *Overige moeilijke woorden:* Aardig, de panda, de kracht, plantaardig, vegetarisch, veganistisch, de jaguar, de orang-oetang, kappen, goedkoop.

Materialen bij de les

- Bijlagen horend bij de les 📎.
- Plantaardig eten.

1 Betekenisronde Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Stap 2: Technisch lezen

Voortgezet technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. *Groep 3* Ik ken alle letters. Ik kan zinnen met ongeveer 7 woorden goed lezen. *Groep 4* Ik gebruik leestekens zoals een komma of punt op de goede manier bij het voorlezen.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of voorlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen. Ik kan de belangrijkste boodschap uit een verhaal halen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven.

	Ik kan in een gesprek mijn mening geven. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. Ik kan samen met anderen praten over een onderwerp. *Spreken* Ik kan mijn gedachten onder woorden brengen.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Wie heeft de brief geschreven? Waarom heeft het WNF ons een brief gestuurd? Wat betekent 'aardig eten'?

Opdracht: Tekstsoort

Ga met de kinderen in gesprek over de tekstsoort (brief). Aan wie is de brief geschreven? Door wie is de brief geschreven? En wat is het doel van de brief?

Opdracht: Vragendobbelsteen

De kinderen lezen de brief van het WNF. De leerkracht dobbelt met een dobbelsteen waarop de woorden "wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe" staan ✎. De leerkracht stelt een vraag aan de kinderen die met dit woord begint. Bijvoorbeeld:

- Wie is of wie zijn het WNF?
- Wat moet je doen om aardiger te eten?
- Hoe kan je aardiger eten?

Eventueel: De kinderen dobbelen nu zelf in groepjes met de dobbelsteen. Ze bedenken zelf "wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe"-vragen. De kinderen in het groepje beantwoorden de vragen.

Opdracht: Weetjesmuur

De kinderen maken in een tweetal een weetjesmuur over de tekst. De kinderen bedenken een titel voor de weetjesmuur. Ze schrijven of tekenen feitjes die in de tekst beschreven worden op de muur.

2 Detailronde

Onderzoekend lezen	*Algemeen* Ik kan de personages uit het verhaal benoemen en hier iets over vertellen. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen).

	Leesstrategie 4: Samenvatten Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan in een gesprek mijn mening geven. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. Ik kan samen met anderen praten over een onderwerp. *Spreken* Ik kan mijn gedachten onder woorden brengen.
Studie-vaardigheden	Ik kan mijn mening geven en deze beargumenteren.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Wat is plantaardig voedsel? Kun je letterlijk aardiger eten? Bestaat 'onaardig' eten ook?

Verbanden leggen:
Beargumenteer waarom je voor of tegen meer plantaardig eten bent.

Opdracht: Begrippen begrijpen: Plantaardig eten

Ga met de kinderen in gesprek over 'aardig eten'. Wanneer eet je volgens de brief 'aardig'? Een belangrijk begrip tijdens deze les is 'plantaardig eten'. Wat betekent dit volgens de kinderen?

Neem verschillende soorten plantaardig eten (vegan) mee naar school, zodat de kinderen hier wat van kunnen proeven. Veel kinderen weten niet wat plantaardig voedsel is of hebben hier nog (vaak) geprobeerd.

Opdracht: Voor of tegen plantaardig eten

De kinderen weten nu goed wat plantaardig eten is. Schrijf de stelling op het bord:
Ieder kind moet 1 dag in de week geen vlees eten.

Zijn de kinderen het eens of oneens met de stelling. De kinderen discussiëren eerst over de stelling in hun eigen groepje, daarna bespreek je het klassikaal. Welke kinderen zijn voor en welke kinderen zijn tegen? Kunnen de kinderen hun mening beargumenteren?

3 Contextronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	*Algemeen* Ik kan zinnen schrijven in blokletters of verbonden schrift (keuze aan school). Ik kan hoofdletters schrijven (groep 4). Ik kan zinnen van vier tot zeven woorden schrijven. *Tekstsoort schrijven* Corresponderende tekst Ik teken en schrijf een brief.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan in een gesprek mijn mening geven. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. Ik kan samen met anderen praten over een onderwerp. *Spreken* Ik kan mijn gedachten onder woorden brengen. Ik kan vertellen over een voorwerp dat ik meegenomen of zelf gemaakt heb.
Studie-vaardigheden	Ik kan mijn mening geven en mijn mening onderbouwen met argumenten.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Kun je nog een andere goede tip bedenken om meer plantaardig voedsel te eten?

Perspectief nemen: Wat zou de reden zijn van het WNF om de brief naar ons te versturen?

Verbanden leggen: Ben je voor of tegen de stellingen over plantaardig eten?

Waardebepaling: Voor wie of wat zou plantaardig eten goed zijn?

Persoonlijke relevantie: Hoe plantaardig eet ik? Wat zou ik graag nog willen veranderen aan mijn eetpatroon?

Creatief denken: Wat zou er gebeuren als iedereen plantaardig zou gaan eten?

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende opdrachten:

Opdracht: Brief aan het WNF

De kinderen schrijven een brief terug aan het WNF waarom zij wel of niet plantaardig eten. Ze schrijven in de brief over hoe plantaardig ze nu zelf al eten en wat ze graag nog eens zouden willen uitproberen.

Let bij de kinderen op de leesbaarheid van de brief. Differentieer in hoeveel zinnen de kinderen minimaal moeten schrijven. Groep 3 bijvoorbeeld 3 korte zinnen, groep 4 minimaal 6 zinnen.

Verdiepingsopdracht: Plantaardige tips

De kinderen bedenken zelf extra tips om plantaardig te eten en voegen deze toe aan hun brief.

Opdracht: Debat

Kijk eerst met de kinderen de snugger of kletspraat, stop de video voordat het antwoord te zien is: https://schooltv.nl/video-item/studio-snugger-wat-is-een-vegetarier (1:46 min).
Zorg voor een aantal vegetarische producten (als de kinderen dit nog niet hebben geprobeerd in ronde 2). Je kunt voor het gemak ook kiezen voor vegetarisch (vlees-)beleg, dan hoef je het vegetarische vlees niet op te warmen. De kinderen proeven van de verschillende vegetarische gerechten. Het is belangrijk om dit voor het debat te doen, zodat kinderen hun mening hierop aan kunnen passen.

Voer daarna samen met de kinderen een debat over vegetarisch eten. Let er hierbij op dat alles wat de kinderen zeggen goed is, vegetarisch eten is niet per definitie goed of slecht. Kinderen mogen zelf kiezen of ze wel of niet vegetarisch willen eten en waarom ze dit wel of niet willen.
Een aantal stellingen om te bespreken in de klas:

1. Vegetarisch eten is goed voor de natuur.
2. Als je vegetarisch eet, help je dieren.
3. Vegetarisch eten is gezonder dan vlees eten.
4. Door vegetarisch te eten, kunnen we bossen beschermen.
5. Iedereen kan af en toe vegetarisch eten.
6. Vegetarisch eten is soms goedkoper dan vlees eten.

7. Vegetarisch eten is lekker en vol variatie.
8. Het is moeilijk om altijd vegetarisch te eten.

Bron: ah

Verdiepingsopdracht: Voor- en tegenargumenten
De kinderen bedenken zowel voor- en tegenargumenten voor de stellingen.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan in een gesprek mijn mening geven. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. Ik kan samen met anderen praten over een onderwerp. *Spreken* Ik kan mijn gedachten onder woorden brengen.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

WAARDE BEPALING

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen hun mening geven over plantaardig voedsel? Kennen de kinderen de betekenis van de moeilijke woorden in de tekst?

Opdracht: tweegesprek

De kinderen bedenken of zij wel of niet vaker plantaardig willen eten. Ook bedenken zij waarom zij dit wel of niet willen. De kinderen bespreken hun mening in tweetallen. Daarna worden van een aantal kinderen de meningen klassikaal behandeld.

Opdracht: welk woord ben ik?

De kinderen werken in groepjes. Een kind neemt een moeilijk woord uit de les in zijn of haar hoofd. De andere kinderen stellen vragen waar ja of nee op geantwoord kan worden. Door veel vragen te stellen proberen ze te ontdekken welk woord het kind in zijn hoofd had genomen.

Etiketten

Tekstsoort: - tekstsoort

Sluit aan bij atelier voeding

Tekst groep 3

Wat staat er op het etiket?

1. op eten zit vaak een etiket.
2. dat etiket geeft je veel informatie.
3. je ziet hoeveel suiker erin zit.
4. ook zie je of er vet in zit.
5. soms staat er hoeveel zout erin zit.
6. door het etiket weet je of je gezond eet.
7. kies eten met niet te veel suiker.
8. zo blijft je lichaam gezond en sterk.
9. kijk dus altijd goed op het etiket!

Tekst groep 4

Wat etiketten zeggen

Wat is een etiket?
Een etiket zit op eten en drinken.
Je ziet het op een pak, blik of fles.
Op een etiket staat belangrijke informatie.
Het vertelt wat er in het eten zit.
Zo kun je kiezen wat goed voor je is.

Wat staat erop?
Op het etiket staat hoeveel suiker erin zit.
Je leest ook of er zout in zit.
Er staat vaak hoeveel vet het product heeft.
Soms zie je ook hoeveel energie het geeft.
Dat heet calorieën, dat is energie voor je lijf.

Wat betekenen die woorden?
Soms zijn de woorden moeilijk te snappen.
Dan kun je hulp vragen aan een volwassene.
Het woord “koolhydraten” is bijvoorbeeld best lastig.
Dat zijn suikers en zetmeel in eten.
Ze geven je energie, maar te veel is niet goed.
Ook “vetten” zie je vaak op het etiket.
Je hebt vet nodig, maar niet te veel.
Zout maakt eten lekker, maar ook zout moet je niet te veel nemen.

Waar moet je op letten?
Let goed op hoeveel suiker erin zit.
Drankjes met veel suiker zijn niet gezond.
Ook eten met veel zout of vet is minder goed.
Soms lijkt iets gezond, maar dat is het niet.
Het is dan soms zelfs ongezond.
Kijk dus goed op het etiket voordat je iets eet.

Waarom is dit belangrijk?
Je lichaam heeft gezond eten nodig.
Als je te veel suiker of vet eet, word je sneller moe.
Je kunt er ook ziek van worden.
Door het etiket te lezen, maak je een slimme keuze.
Zo blijf je gezond en sterk.

Vraag hulp
Weet je niet wat iets betekent?
Vraag dan je juf, meester of ouders om hulp.
Samen kun je leren wat goed is voor jou.

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Informatieve tekst* Informatieve tekst

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden. *WAK* *Groep 3* De gezondheid, het vet. *Groep 4* Ongezond. *Overige moeilijke woorden:* Het etiket, het zout, de suiker, sterk, gezond, de vetten, het blik, de fles, de calorieën, de koolhydraten, het lichaam.

Materialen bij de les

- Bijlagen horend bij de les
- Belangrijk: zorg tijdens deze les voor verschillende producten (met etiketten) of laat kinderen zelf een of twee producten meenemen van thuis.

1 Betekenisronde Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Opdracht: Wat weet je al over etiketten?

De kinderen en docent gaan in een kring zitten. Leg verschillende producten (met etiketten) op de tafel in het midden van de kring. De kinderen krijgen de vraag hoe je kan weten of een product gezond is of niet. De kinderen en docent gaan daarna in gesprek over etiketten. Lezen ze wel eens op een etiket? Waarom zou het handig zijn om etiketten te kunnen lezen?

Stap 2: Technisch lezen

Voortgezet technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. Groep 3 Ik kan zinnen met ongeveer 7 woorden goed lezen. Groep 4 Ik kan groepen woorden die bij elkaar horen herkennen en op de goede manier voorlezen.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Algemeen* Ik leer dat je leest van boven naar beneden en van links naar rechts. *Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken*

	Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). Ik kan informatie ordenen voor een beter begrip van de tekst. Bijvoorbeeld: En toen? En daarna? *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen. Ik kan de belangrijkste boodschap uit een verhaal halen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan gerichte vragen stellen aan een verteller of tijdens een gesprek. Ik kan samen met anderen praten over een onderwerp.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Wat is de tekstsoort? Waar gaat de tekst over? Wat staat er allemaal op een etiket?

Opdracht: Tekstsoort

Ga met de kinderen in gesprek over de tekstsoort. Wat voor soort tekst is het? (Informatieve tekst). Kennen de kinderen nog andere tekstsoorten? Over wat voor tekstsoorten gaat het bijvoorbeeld in het online artikel? (Etiketten)

Opdracht: Vragendobbelsteen

De kinderen gooien om de beurt met een vragendobbelsteen ✎. Bedenk een vraag over de tekst met dit vraagwoord of de kinderen bedenken een vraag met dit vraagwoord. Ze beantwoorden de vraag mondeling of schrijven hem op. Bij een fout antwoord mag een ander kind helpen. Zo herhalen ze spelenderwijs de inhoud van de tekst.

Opdracht: CITO / LIB / IEP vragen

De kinderen beantwoorden de CITO / LIB / IEP vragen ✎. Bespreek de antwoorden daarna klassikaal.

Antwoorden groep 3: B, B, C
Antwoorden groep 4: C, B, B, B, D

2 Detailronde

Onderzoekend lezen	*Algemeen* Ik kan de personages uit het verhaal benoemen en hier iets over vertellen. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes.

	Leesstrategie 3: Verduidelijken Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan gerichte vragen stellen aan een verteller of tijdens een gesprek. Ik kan samen met anderen praten over een onderwerp. *Spreken* Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan een verhaal vertellen over een inhoudelijk onderwerp aan de hand van beeld.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden.
Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik kan zinnen schrijven in blokletters of verbonden schrift (keuze aan school). Ik kan kleine letters en cijfers schrijven. Ik kan een drukletter omzetten naar een schrijfletter. Ik kan woorden goed overschrijven. Ik kan zinnen van vier tot zeven woorden schrijven.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Wat is de betekenis van de moeilijke woorden? Waarvoor gebruik je een etiket? Klopt alles wat er op een etiket staat altijd?

Verbanden leggen: Welke afbeeldingen horen bij de woorden?

Opdracht: Koppel het beeld aan het woord

De kinderen koppelen de afbeeldingen aan de moeilijke woorden uit de tekst. De moeilijke woorden uit de tekst zijn onderstreept.

Voor groep 3 geldt: gebruik alleen het eerste blad uit de bijlage. Voor groep 4 geldt: Gebruik beide bladen uit de bijlage.

Opdracht: Woorden schrijven

De kinderen schrijven op papier de woorden over die horen bij de afbeeldingen. Je kunt de kinderen ook de juiste woorden op de achterkant van de kaartjes laten schrijven.

Opdracht: Zinnen

De kinderen schrijven korte zinnen op papier. In de zin / zinnen verwerken de kinderen de moeilijke woorden die ze deze les hebben geleerd.

3 Contextronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan gerichte vragen stellen aan een verteller of tijdens een gesprek. Ik kan samen met anderen praten over een onderwerp. *Spreken* Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan vertellen over een voorwerp dat ik meegenomen of zelf gemaakt heb. Ik kan een verhaal vertellen over een inhoudelijk onderwerp aan de hand van beeld.
Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik kan zinnen schrijven in blokletters of verbonden schrift (keuze aan school). Ik kan kleine letters en cijfers schrijven. Ik kan een drukletter omzetten naar een schrijfletter. Ik kan woorden goed overschrijven. Ik kan zinnen van vier tot zeven woorden schrijven.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Hoe zou je dit product gezonder kunnen maken?

Perspectief nemen: Wie zouden juist wel producten kiezen in de supermarkt met veel calorieën (sporters bijvoorbeeld)?

Verbanden leggen: Wat zijn de grootste verschillen tussen de producten? Welk product is volgens hun gezonder en waarom?

Waardebepaling: Waarom is het belangrijk om af en toe op het etiket te kijken? Waarom is gezond eten belangrijk?

Persoonlijke relevantie: Wanneer en waarom kijk jij zelf wel eens op het etiket van een product?

Creatief denken: Ontwerp je eigen etiket voor een verzonnen product.

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende opdrachten:

Opdracht: Productonderzoek

Regel voor deze opdracht verschillende producten en zet deze op tafel.

De kinderen werken in tweetallen. Ze kiezen 2 producten van de tafel en noteren van deze producten de calorieën, suiker, vetten, vezels, eiwitten en zout en trekken een conclusie: welk product is gezonder en waarom? De kinderen presenteren hun producten. De anderen raden welk product gezonder is en daarna delen de onderzoekers zijn of haar bevindingen.

Opdracht: Etiket ontwerpen

Regel voor deze opdracht verschillende producten en zet deze op tafel.

De kinderen ontwerpen hun eigen etiket voor een product naar keuze (ze kiezen uit de producten die op tafel staan). De kinderen letten bij het ontwerpen van het etiket op de opmaak van het etiket en de leesbaarheid. Waar moeten ze op letten tijdens het ontwerpen van het etiket? Wat mag niet ontbreken op een etiket? Hoe kan ik een etiket zo ontwerpen dat andere mensen het product willen kopen? Vervolgens plakken de kinderen het nieuwe etiket op een product of tekenen ze het product ernaast.

Verdiepingsopdracht: Wat eet je op een dag?

Regel voor deze opdracht verschillende producten en zet deze op tafel.

De kinderen kiezen meerdere producten uit die ze op tafel zien. Ze kiezen de producten waarvan zij denken dat ze het op een dag zouden kunnen eten. De kinderen berekenen hoeveel calorieën, vetten, suikers en vezels er ongeveer in deze producten samen zitten.

- *Kinderen van 4-8 jaar: Ongeveer 1.200-2.000 calorieën per dag, afhankelijk van hun activiteit.*
- *Kinderen van 9-13 jaar: Ongeveer 1.600-2.600 calorieën per dag, afhankelijk van geslacht en activiteit.*

Evaluatietoets D – woordenschat– groep 3

Woordenschat

Maak een tekening van de betekenis van dit woord.

Het etiket

Suiker

Zout

Gezond

Sterk

Vet

Evaluatietoets D – woordenschat– groep 4

Woordenschat

Maak een tekening van de betekenis van dit woord.
Of: Schrijf steeds een zin waarin je het woord verwerkt.

Het etiket

Sterk

Vet

Het blik

Sterk

Vet

De fles

Het lichaam

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan gerichte vragen stellen aan een verteller of tijdens een gesprek. Ik kan samen met anderen praten over een onderwerp. *Spreken* Ik kan vertellen over een voorwerp dat ik meegenomen of zelf gemaakt heb.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Wat kunnen de kinderen nu vertellen over etiketten? Kennen de kinderen de betekenis van alle woorden?

Opdracht: Etiketten thuis

De kinderen zitten in groepjes van drie of vier. Deel verschillende producten (met etiketten) uit aan de groepjes. De kinderen oefenen aan elkaar hoe ze kunnen uitleggen wat een etiket is en wat er allemaal op staat. Vertel de kinderen dat ze dit oefenen om vanavond thuis aan tafel dit aan hun ouders / verzorgers ook uit te kunnen leggen.

Opdracht: Woordenschatspel: Geef een omschrijving

Geef een omschrijving van een afbeelding ✎. De kinderen raden om welke afbeelding dit gaat en wijzen deze aan.

Vier rijpe appels

Amuserende tekst – gedicht

Sluit aan bij atelier voeding

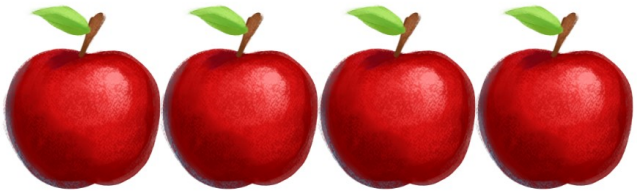
Vier rijpe *appels*

We zitten met z'n vieren
in papa's appeltaart.
We gingen in de oven.
Daar werden we gegaard.

Eerst waren wij een bloesem,
toen werden wij een vrucht.
We kregen zon en regen
en heel veel frisse lucht.

Toen is de herfst gekomen
en werden we geplukt,
geschild en in een taart gedaan.
Die taart is goed gelukt.

Dat komt door ons. Ons leven
was zeer de moeite waard.
Het kon niet fijner eindigen
dan in een appeltaart.

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Amuserende tekst* Poëzie, gedichten en rijmpjes

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context *WAK* *Groep 3* Eten/at/gegeten, de bakkerij *Groep 4* Gaar *Overige moeilijke woorden:* Mengen, de zeef, het schort, de vrucht, het recept, de pollepel, de bakkerij, snijden.

Materialen bij de les

- Bijlagen horend bij de les

1 Betekenisronde Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Stap 2: Technisch lezen

Voortgezet technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. *Algemeen* *Groep 3* Ik ken alle letters. Ik kan zinnen van 4 tot 7 woorden lezen. *Groep 4* Ik herken de betekenisvolle delen in een samenstelling en kan deze goed lezen (appel-boom en appel-taart) Ik kan een (verhaal)gedicht goed voordragen. Ik gebruik leestekens zoals een komma of punt op de goede manier bij het voorlezen.

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen(dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik let op de volgorde in een verhaal als ik schrijf: Wat gebeurde er eerst en wat daarna? (groep 4).

! Besteed bij het technisch lezen van de leestekst extra aandacht aan de spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen.

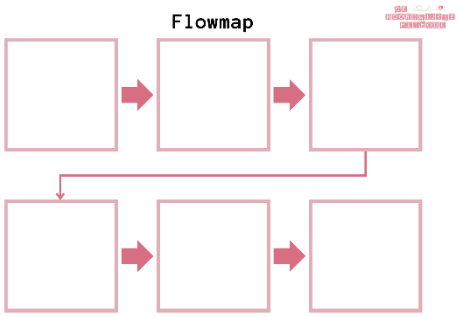

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Over wie gaat het verhaal? Hoe wordt een appeltaart gemaakt volgens het gedicht? En hoe groeit een appel volgens het gedicht?

Opdracht: Flowmap

De kinderen maken een flowmap en verwerken daarin de stappen om een appeltaart te maken. Ze beginnen helemaal bij het begin, de bloesem en eindigen met de gebakken appeltaart.

Eventueel (groep 4): Ze verwerken hierin een aantal opsommingswoorden (signaalwoorden) voor een beter begrip van de tekst (denk aan: en toen, vervolgens, daarna).

Opdracht: En toen...

De kinderen spelen ‘En toen…’. De kinderen reconstrueren het verhaal doordat de leerkracht steeds aan een ander kind vraagt: “En wat gebeurde er toen?”. De leerkracht begint met ‘Eerst waren wij een bloesem’ of: ‘Eerst was er bloesem’.

2 Detailronde

Voortgezet technisch lezen	Ik kan een (verhaal)gedicht goed voordragen. *Groep 4* Ik herken de betekenisvolle delen in een samenstelling en kan deze goed lezen (appel-boom en appel-taart)
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken*

	Ik kan een stukje terug- of vooruitlezen (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	*Algemeen* Ik kan een woordweb maken bij een onderwerp. Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden. Ik let op de volgorde in een verhaal als ik schrijf (Wat gebeurde er eerst en wat daarna?). *Leestekens* Ik weet hoe ik hoofdletters, punten, vraagtekens en uitroeptekens moet gebruiken.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Zouden appels echt kunnen denken? Wanneer is een appel rijp?
Verbanden leggen: Wat is het verband tussen de rijpe appels in het filmpje en het gedicht?

Opdracht: Taalronde

Stappenplan voor het doen van een taalronde.

1. Maak een gesprekskring met de kinderen.
2. De kinderen lezen het gedicht nogmaals voor en kijken het filmpje over rijpe appels via de link: https://schooltv.nl/video/wanneer-is-een-appel-rijp-dan-kun-je-hem-pas-plukken/#q=hoe%20groeit%20een%20appel (2:28 min.)
3. Elke kind vertelt kort iets over het onderwerp: een feit, een eigen ervaring.
4. De kinderen maken een tekening of mindmap bij het gedicht en het filmpje, en schrijven daar de woorden bij. Ze kunnen ook een lijstje maken.
5. De kinderen wisselen uit over hun tekening, mindmap of lijstje in duo's.
6. De kinderen werken hun tekening, lijstje of mindmap uit tot een eigen tekst over het onderwerp.
7. De kinderen lezen elkaars teksten en geven hier feedback op.

Opdracht: rijmwoord raden

De leerkracht leest het gedicht nogmaals voor aan de kinderen en laat het laatste woord van de alinea's steeds weg, dit is het rijmwoord. De kinderen raden welk woord hier moet komen te staan. Kunnen ze een nieuw woord verzinnen wat rijmt op dit woord? De kinderen tekenen de rijmwoorden.

Opdracht: Samenstellingen

De leerkracht legt aan de kinderen uit wat een samenstelling is. Een samenstelling is een woord dat ontstaat door twee of meer woorden samen te voegen tot een nieuw woord. Geef

hiervan een voorbeeld, zoals: Waar lezen we nu uit? (een lees – boekje). De kinderen kleuren daarna de samenstelling in de tekst (antwoord: appeltaart).

Extra: Kunnen de kinderen nog meer woorden bedenken die een samenstelling zijn en ‘appel’ in zich hebben? (denk aan: appelmoes, appelflap, appelkoek).

3 Contextronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik kan zinnen schrijven in blokletters of verbonden schrift (keuze aan school). Ik kan hoofdletters schrijven (groep 4). Ik kan zinnen van vier tot zeven woorden schrijven. Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden. *Gebruik leestekens* Ik weet wat een hoofdletter is en gebruik deze aan het begin van een zin.
Studie-vaardigheden	Ik kan informatie opzoeken op internet of uit boeken halen.

! Koppel spellingscategorie(ën) die de kinderen deze week behandelen aan de schrijfopdracht bij deze tekst en check of kinderen deze categorie beheersen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Hoe groeit een appel? En hoe groeien dan andere vruchten en groentes?

Perspectief nemen: Hoe zouden de rijpe appels zich voelen in het verhaal? Waarom zouden de schrijvers van dit gedicht een gedicht schrijven over de gevoelens van een appel?

Verbanden leggen: Wat zijn de overeenkomsten en verschillen in hoe een appel, aardbei, rijstkorrel een aardappel groeien?

Waardebepaling: Voor wie is het belangrijk dat we de appels ook echt opeten (voedselverspilling)?

Persoonlijke relevantie: Wat vind ik van appels? Vind ik appels lekker?

Creatief denken: Wat zou ik met appels allemaal kunnen doen/maken?

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende opdrachten:

Opdracht: Gedicht over aardbei, aardappel of rijst

De kinderen kiezen zelf een van de onderstaande filmpjes uit en bekijken dit zelfstandig. Ze worden expert over het gekozen product en weten precies hoe dit product groeit.

- Hoe groeit een aardbei: https://schooltv.nl/video/hoe-groeit-een-aardbei-van-witte-bloem-tot-zomerkoninkje/#q=hoe%20groeit%20een%20 (3:01 min.)
- Hoe groeit een aardappel: https://schooltv.nl/video/de-aardappel-hoe-groeit-een-aardappel/#q=hoe%20groeit%20een%20 (0:47 min.)
- Hoe groeit rijst: https://schooltv.nl/video/rijst-hoe-groeit-rijst/#q=hoe%20groeit%20een%20 (0:24 min.)

De kinderen schrijven een eigen gedicht over de groei van hun gekozen product en wat je er uiteindelijk mee kunt maken.
Groep 3: De kinderen maken een elfje of een gedicht. Het gedicht bestaat uit ongeveer 4 korte zinnen. Extra: De woorden in de zinnen rijmen op elkaar.

Groep 4: Het gedicht bestaat uit minimaal 6 zinnen en bevat rijmwoorden. Tijdens het schrijven letten de kinderen op het gebruik van hoofdletters.

Als het gedicht af is, maken de kinderen een tekening die past bij hun gedicht.

Verdiepingsopdracht:

De kinderen gebruiken niet alleen rijmwoorden, maar passen een specifiek rijmschema toe, zoals AABB of ABAB. Dit maakt het schrijven iets uitdagender. De kinderen experimenteren eerst met verschillende rijmwoorden voordat ze hun definitieve zinnen opschrijven.

Opdracht: Appelonderzoek

Studievaardigheden
De kinderen onderzoeken waar appels nog meer voor gebruikt kunnen worden, behalve in een taart. Ze zoeken op internet of in boeken naar andere manieren waarop appels worden gebruikt in gerechten of producten en ze gebruiken hun eigen kennis.
De kinderen maken een lijst van ten minste vijf verschillende dingen waarin appels worden verwerkt. Ze schrijven deze dingen op papier of maken er een tekening van.
De kinderen presenteren hun lijst aan de klas en delen interessante of verrassende informatie die ze hebben gevonden over appels.

Een geschikt filmpje voor deze opdracht is: https://schooltv.nl/video-item/huisje-boompje-beestje-de-appelboom (14:45 min)

Verdiepingsopdracht: Wat kan je maken van appels?
De kinderen onderzoeken bij een van de dingen uit hun lijst hoe de appel verwerkt wordt. Welke stappen ondergaat de appel voordat het bijvoorbeeld sap of appelmoes is? Ze schrijven de stappen op.
De kinderen kijken hiervoor bijvoorbeeld naar het filmpje: Hoe wordt appelmoes gemaakt?
https://www.bing.com/videos/riverview/relatedvideo?q=hoe+wordt+appelmoest+gemaakt&mid=F5FD28F64514168F75A0F5FD28F64514168F75A0&FORM=VIRE (03:32 min)

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Voortgezet technisch lezen	*Groep 4* Ik herken de betekenisvolle delen in een samenstelling en kan deze goed lezen (appel-boom en appel-taart)
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen nog meer samenstellingen bedenken die te maken hebben met het woord taart? Kunnen de kinderen associaties bedenken bij bepaalde woorden?

Opdracht: reflecteren op het verhaal

De kinderen herhalen de betekenis van een samenstelling. Kunnen de kinderen nog meer samenstellingen bedenken? Geef als vereiste dat in het woord ‘taart’ moet voorkomen.

Opdracht: Woordenschatspel: Associëren

De leerkracht noemt een woord van de woordmuur. Waar denken de kinderen aan bij het genoemde woord? Ze schrijven zo snel mogelijk allerlei associaties op hun wisbordje of tekenen deze.

Teksten

Informatieve teksten

	Smaaklessen en proefjes over De Schijf van Vijf De smaaklessen en kopieerbladen vind je via: https://edepot.wur.nl/9302
	Kidsweek speciale editie over eten Je vindt de volledige krant (speciale editie over eten) via : https://issuu.com/voedingscentrum/docs/kidsweek_def
	Kidsweek griepfeitjes en verkoudheidsfabels Je vindt het volledige artikel hier: https://www.kidsweek.nl/nieuws/griepfeitjes-en-verkoudheidsfabels
	Kidsweek over hygiëne Het volledige artikel vind je hier: https://www.kidsweek.nl/samsam/burgerschap/bouwsteen-solidariteit/op-je-gezondheid

De 7 gouden voedingsrichtlijnen

1 Eet zoals de natuur het heeft bedoeld

Ons lichaam is gebouwd voor de voeding van onze verre voorouders.
Onze spijsvertering werkt op dezelfde manier als in de oertijd.
Kies daarom voor eten dat in de natuur groeit, zoals verse groenten, fruit, noten en zaden.

2 Eet niet te veel suiker en koolhydraten

Suiker en koolhydraten zorgen voor meer glucose in het bloed.
Glucose is een brandstof.
Te veel glucose kan de bloedvaten en organen beschadigen.
Voeding met veel suiker levert slechte calorieën en heeft weinig vitamines en mineralen.
Hierdoor raakt je lichaam uitgeput.

3 Varieer

Variëren met voeding betekent dat je elke dag verschillend voedsel eet.
Door te variëren eet je alle belangrijke voedingsstoffen.
Probeer om voor jezelf de 3-dagen-regel aan te houden.
Dat betekent dat je de komende twee dagen niet gaat eten wat je vandaag al hebt gegeten.

Drink voldoende water

4

Ons lichaam bestaat voor 70 procent uit water.
Water is voor elke lichaamscel erg belangrijk.
Bijvoorbeeld om voedingsstoffen naar de weefsels te vervoeren.
Drink daarom ongeveer 1 en een halve liter water per dag.
Vind je water saai? Doe er wat citroen, rood fruit of komkommer in.

Eet voldoende eiwitten

5

Eiwitten zijn de belangrijkste bouwstenen van ons lichaam.
Eiwitten zitten bijvoorbeeld in gevogelte, vis, ei, paddenstoelen, slakken, zaden en noten.
Ook in vlees zitten eiwitten.
In vlees van dieren met een actief leven, bijvoorbeeld herten, zitten meer eiwitten dan in vlees van dieren die niet actief zijn.

Gebruik kruiden en specerijen

6

Kruiden en specerijen zijn een soort medicijnen.
In kruiden en specerijen zitten veel vitamines en mineralen.
Daarnaast kunnen ze ook jouw gezondheid verbeteren.
Door kruiden en specerijen te gebruiken, heb je minder zout nodig in je gerecht.
Dat is beter voor jouw gezondheid.

Geniet!

7

Het is de laatste richtlijn, maar net zo belangrijk.
Eten is proeven, eten is ontspannen, eten is voeden.
Je hebt aandacht besteed aan het bereiden van de maaltijd.
Geniet van het eten, dat is belangrijk!

Activerende teksten

	Posters en folders Je vindt de posters en folders over De Schijf van Vijf en andere gezonde voeding via : https://webshop.voedingscentrum.nl/producten/c/gezond-eten/
	Poster over eten en welzijn Je vindt de gratis praatplaat over eten en welzijn via : https://webshop.voedingscentrum.nl/producten/gezond-eten/praatplaat-gezonder-eten/#:~:text=Deze%20praatplaat%20gezonder%20eten%20biedt%20houvast%20in%20een,van%20de%20praatplaat%20voer%20je%20stapsgewijs%20het%20gesprek.
	Reclamefilmpje 'Gezonde generatie' https://www.youtube.com/watch?v=K6rifyoPazE (00:40 min)
	Reclamefilmpje 'Gezond eten met de wintergroente van Jumbo' https://www.youtube.com/watch?v=6B9UzFTNMMs (00:40 min)
	Reclamefilmpje 'Eetwissel: gezonder eten in kleine stapjes' https://youtu.be/Ye1l-lE7D7w (00:55 min)

Opiniërende teksten

	Kidsweek stelling: 'Na drie keer hoesten moet je thuis blijven.' Je vindt het volledige artikel hier; https://www.kidsweek.nl/nieuws/janine-over-ziek-zijn

Correspondentie en communicatie

	Vragenlijst: 'Hoe gezond eet jij?' Je vindt de vragenlijst van Zuivelonline via: https://zuivelonline.nl/gezondheid/test-jezelf/hoe-gezond-eet-je-test/

Amuserende of ontspannende teksten

	Donald Duck ‘Samen tegen voedselverspilling’ https://issuu.com/voedingscentrum/docs/donald_duck_over_verspilling/10

Moppen

Varken met koorts
Een varken ligt met koorts in de stal. Wat heeft hij? Knorona

Onbereikbaar
Een dokter belt een patiënt en zegt: 'Ik heb slecht nieuws en nog erger nieuws. Het slechte nieuws is dat je nog maar 24 uur te leven hebt.”

“Dat is slecht nieuws”, antwoordt de patiënt. "Wat is het ergere nieuws?"

Zegt de dokter: "Ik probeer je al sinds gisteren te bereiken."

Gips
Een tomaat en een ei zitten bij de dokter in de wachtkamer. Vraagt de tomaat aan het ei: ‘’Wanneer mag het gips eraf?’’

Lied ‘Bewegen is gezond’

Oh oh oh oh oh oh oh oh
Oh oh oh oh oh oh oh oh

Want bewegen is gezond
Doe je handen maar omhoog en zwaai van links naar rechts
Van links naar rechts we gaan van links naar rechts
En we klappen klappen klappen klappen op de beat net als de rest
Want bewegen is gezond.

Doe je handen maar omhoog en zwaai van links naar rechts
Van links naar rechts we gaan van links naar rechts
En we springen springen springen springen in de lucht
Net als de rest,
Want bewegen is gezond

Doe je knieën maar omhoog, oh oh
En draai je armen in het rond, oh oh
Zet je handen op je heupen, oh oh
En stamp maar lekker op de grond, oh oh

Doe nu je vingers op je hoofd en move move
En beweeg van rechts naar links, ja move move
Maak je schouders lekker los en move move
En geniet van deze groove, deze groove groove
Is iedereen er klaar voor? Yeah yeah!
Okay dan tellen we nu af: 5-6-7-8

Doe je handen maar omhoog en zwaai van links naar rechts
Van links naar rechts we gaan van links naar rechts.
En we klappen klappen klappen klappen op de beat net als de rest
Want bewegen is gezond.

Doe je handen maar omhoog en zwaai van links naar rechts
Van links naar rechts we gaan van links naar rechts.
En we springen springen springen springen in de lucht
Net als de rest
Want bewegen is gezond

Is maar alleen, dus doe maar mee
Twee, zijn jij en ik, dus doe maar mee
Drie, wordt al gezellig, doe maar mee
Vier, maakt meer plezier, dus doe maar mee
Is iedereen er klaar voor? Yeah yeah!
Okay dan tellen we weer af: 5-6-7-8

Doe je handen maar omhoog en zwaai van links naar rechts
Van links naar rechts we gaan van links naar rechts.
En we klappen klappen klappen klappen op de beat net als de rest
Want bewegen is gezond

Doe je handen maar omhoog en zwaai van links naar rechts
Van links naar rechts we gaan van links naar rechts
En we springen springen springen springen in de lucht
Net als de rest
Want bewegen is gezond
Oh oh oh oh oh ooh
Oh oh oh oh oh ooh
Want bewegen is gezond

Tabel tekstsoorten en werkvormen

Hoofddoelen **Hoofddoelen**	Taalbegrippen	Mondelinge taalvaardigheid	Voorbereidend technisch lezen	Woordenschat	Onderzoekend lezen	Schrijven
Uitgewerkte les 1: Informatieve tekst – Smaken verschillen	Verschil tussen lezen en schrijven.	Luister- en gespreksvaardigheden, vragen stellen, mening geven, luisterhouding.	Groep 3: kennen van alle letters. Groep 4: leestekens.	Nieuwe woorden begrijpen en toepassen in de juiste context.	Voorspellen, vragen stellen met De Denkbubbels, verduidelijken en samenvatten.	Zinnen en woorden stempelen of schrijven, tekst schrijven bij een afbeelding, tekening maken bij een woord /zin, recept/ stappenplan schrijven, mindmap.
Uitgewerkte les 2: Informatieve poster - Poepposter		Mening geven, spreken en presenteren.	De lettergrepen.	Nieuwe woorden.	De Denkbubbels, zoeken op zoekmachine.	
Uitgewerkte les 3: Informatieve tekst – Schijf van Vijf *Evaluatietoets A - schrijven*		Spreken en presenteren.	Voorlezen op de juiste manier en letten op leestekens.	Nieuwe woorden.	Vragen stellen met De Denkbubbels, informatie ordenen.	Leesbaar schrijven en tekening maken om woord uit te beelden.
Uitgewerkte les 4: Amuserende tekst - Moppen			Samenstellingen.	Nieuwe woorden.	Bedoeling van de schrijver, Denkbubbelvragen.	Netjes schrijven, schrijfhouding en leestekens.
Uitgewerkte les 5: Amuserende tekst - Ziek *Evaluatietoets B - woordenschat*			Leestekens.	Nieuwe woorden.	Personages benoemen, vragen stellen met De Denkbubbels, betekenis geven aan de tekst.	Leesbaar schrijven, tekening maken bij een woord, tekst in de juiste volgorde

						schrijven en een toneeldialoog.
Uitgewerkte les 6: Activerende tekst - Sportclub		Leergesprek, mening geven, naar anderen luisteren, praten over een afbeelding / flyer, flyers met elkaar vergelijken.	Groep 3; Zinnen met 7 woorden en hoofdletters. Groep 4: Leesdoel en publiek.	Nieuwe woorden, toepassen in de juiste context en uitleggen in eigen woorden.	Voorspellen, Denkbubbels, verduidelijken, vergelijken, aantekeningen maken, hoofd- en bijzaken onderscheiden, samenvatten.	Zinnen schrijven, woorden schrijven, opmaak, flyer ontwerpen, stripverhaal maken.
Uitgewerkte les 7: Informatieve tekst – Je hersenen trainen *Evaluatietoets C - schrijven*		Samen praten over een onderwerp, mening geven, praten over eigen ervaringen en afbeeldingen.	Groep 3: Zinnen van 7 woorden. Groep 4: Woorden die bij elkaar horen.	Nieuwe woorden, toepassen in de juiste context en uitleggen in eigen woorden.	Voorspellen, Denkbubbels, verduidelijken, samenvatten.	Zinnen schrijven, netjes schrijven.
Uitgewerkte les 8: Informatieve tekst – Proefje waterzuivering		Samen praten, juiste informatie uit instructie halen en zelf een verhaal vertellen.	Samenstelling, goed voorlezen.	Nieuwe woorden.	Tijdsvolgorde en de Denkbubbels.	
Uitgewerkte les 9: Corresponderende tekst - Brief		Samen praten over een onderwerp, luisteren naar elkaar, mening verwoorden, beargumenteren, debat voeren.	Groep 3 Zinnen tot 7 woorden. Groep 4 Leestekens	Nieuwe woorden.	Mening vormen en beargumenteren, bedoeling van de schrijver, vragen stellen met De Denkbubbels, verduidelijken, samenvatten.	Leesbaar schrijven, zinnen van 4-7 woorden, hoofdletters (groep 4), briefje terugschrijven.
Uitgewerkte les 10: Informatieve tekst - Etiketten *Evaluatietoets D - woordenschat*		Spreken en presenteren.	Leestekens en op de juiste manier voorlezen.	Nieuwe woorden en in context plaatsen.	Informatie ordenen, vragen stellen met De Denkbubbels en samenvatten.	Schrijven a.d.h.v. signaalwoorden.

Uitgewerkte les 11: Amuserende tekst – 4 rijpe appels		Selectief luisteren.	Samenstelling, goed kunnen voorlezen.	Nieuwe woorden.	Bedoeling van de schrijver, informatie ordenen en samenvatten, Denkbubbels.	Woordweb, leestekens, en kort gedicht schrijven.

8 werkvormen per ronde

Ronde 1: Betekenisronde

- Er liggen afbeeldingen over het verhaal in de kring. De leerkracht of een kind geeft een omschrijving bij een van de afbeeldingen. Wijs aan welke afbeelding bij de omschrijving hoort.
- Maak zinnen af over het verhaal. Bijv. De jongen ging...
- De leerkracht stopt ergens in het verhaal met lezen. Voorspel hoe het verhaal verder zou kunnen gaan. De leerkracht leest vervolgens de rest van het verhaal voor.
- Dobbel met een dobbelsteen waarop de woorden “wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe” staan. De leerkracht stelt een vraag die met dit woord begint.
- Speel met poppetjes, diertjes en andere attributen het verhaal na.
- Beantwoord vragen over de tekst met petje op/petje af, staan/zitten, 1 been, etc.
- Reconstrueer het verhaal door afbeeldingen van personen of voorwerpen uit het verhaal op volgorde te leggen. Vertel daarna aan de hand van de afbeeldingen het verhaal.
- Maak een tekening van een voorwerp uit het verhaal.

Ronde 2: Detailronde

- De leerkracht geeft een woord uit het verhaal. Maak daar een eigen zin bij.
- Herken je het woord uit het verhaal? Ga staan als het woord bij het verhaal hoort.
- De leerkracht neemt een persoon of voorwerp uit het verhaal in gedachten. Stel vragen om erachter te komen wie of wat het is.
- Onthoud de woorden in de juiste volgorde.
- Benoem het eerste of laatste woord van een reeks.
- Benoem welke zin langer/korter is.
- Orden in verschillende categorieën. Bedenk bij elke categorie nog een extra woord.
- De kinderen tekenen de hoofdpersoon. Hoe denken ze dat …. eruit ziet?

Ronde 3: Contextronde

- Zoek overeenkomsten en verschillen tussen twee teksten.
- Teken jezelf als persoon in het verhaal.
- Verzin een limerick over de tekst of het onderwerp van de tekst.
- Bedenk een lied of rap over de tekst en alles wat je kunt vinden over dit onderwerp.
- Schrijf een eigen fantasie vervolg bij een verhaal.
- Schrijf een e-mail, kaart, brief of Whatsapp bericht aan een persoon uit de tekst.
- Interview een persoon uit de tekst en schrijf op wat hij/zij zou antwoorden.
- Verzin met de groep een fantasieverhaal over het onderwerp van de tekst, waarbij iedereen steeds een zin schrijft en hiermee het verhaal aanvult.

Ronde 4: Reflectieronde

Controleer of het doel van de les behaald is a.d.h.v. reflectiewerkvormen, zoals:

- Ren je rot
  De kinderen bedenken allerlei quizvragen met vier antwoordmogelijkheden. Stop alle vragen in een pot. Teken op het schoolplein of in de aula vier vakken op de grond. Lees een vraag uit de pot voor. De kinderen luisteren naar de vraag en rennen naar het juiste vak. Staan ze verkeerd dan zijn ze af.
- Raad het begrip
  Beschrijf een themawoord aan een andere leerling. De ander raadt welk woord jij hebt omschreven.
- Rijtjes
  Bedenk zoveel mogelijk woorden die te maken hebben met de les/het onderwerp. Je kunt ze deze woorden ook in groepjes laten categoriseren.
- De Bom
  De leerlingen spelen het spel 'de bom'. Daarbij is één leerling de bom die kan ontploffen, deze leerling zit met zijn rug naar de klas toe. De rest van de groep gaat staan en gooit over met een bal. Zegt 'de bom' BOEM dan is deze leerling af. De leerling geeft antwoord op een inhoudelijke vraag die is gesteld door de leerkracht en gaat zitten.
- Waar of niet.
  Noem een stelling over het voorgelezen verhaal. Is het waar dan gaan de kinderen staan is het niet waar dan gaan de kinderen springen. Wissel de bewegingen af.
- Teken wat je hebt geleerd
  Laat in een tekening zien waar de tekst van vandaag over ging.
- Beantwoord de vraag
  De kinderen lopen door de klas. Als de leerkracht in zijn handen klapt of de muziek stopt, vormen de leerlingen tweetallen. Ze beantwoorden de vraag die de leerkracht stelt.
- Reflectiebeweging (Gebaseerd op het spel “ik ga op reis en ik neem mee.”)
  Reflecteer op vanmiddag door 1 feit te noemen dat je geleerd hebt. Bedenk hierbij een beweging. De leerling na jou herhaalt jouw feit en voegt er een nieuw feit aan toe. Enz.